

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TAKVİM
HEDİYELİ!

OUT

SAYI 02
ARALIK 2019
FİYATI 10 TL
KATILIMCI 11 TL

BİRİSİ BARIŞI BAŞLATMALI

STEFAN ZWEIG

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

ZÜLFÜ LİVANELİ | ECE TEMELKURAN | EMRAH SERİBES | BURAK AKSAK | HAZAN BEKİROĞLU | SELÇUK ALTUN | MURAT MİNTES | SİREK SAL | HALUK LEVENT | GÜVEN TURAN | ALİ LİDAR
ALTAY ÖKTEM | EMİN ÇAPA | EMRAH SAFA GÜRKAN | M.K. PERKER | İLKAY YILDIZ | PELİN BATU | HAKAN BİÇAKCI | ÖMÜR ÜZEL | NEBİL ÖZGENTÜRK | GÜVEN ERKİN ERKAL | VEDAT ÖZDEMİROĞLU
SEVENGÜL SÖNMEZ | ERTUĞRUL MAVİOĞLU | ONUR GÜŞEN | ELİF TÜRKÜLMER | LEVENT GÜNEC | ALPAY ERDEM | HAYDAR ERGÜLEN | HAKAN KARATAŞ | SEZEN ÖZYILDIZ | KUTUB ŞİMŞEK | REWHAT

Sıradışı bir ilk roman

*Öykü, şiirler, deneme
ve şarkılarla "Baba"*

Edebiyata, sanata, hayata dokunan kitap

Hayalhane denemeleri

*Aydınlanma tarihimizin cesur ve
güzel yürekleri*

Çizgiroman

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Başka Dünyalar Mümkün...

karakarga.com

karakargayayinlari.com

karakargayayinlari.com

karakargayayinlari.com

karakargayayinlari.com

KARAKARGA

STEFAN ZWEIG

**Kendimizi dünyanın insafına
bırakmak tam bir çılgınlık olur.**

Halka sabır ve itidal tekin edip "bin yıllık
devlete" güvenmeleri gerektiğini söylemek,
zalım iktidara yardım etmektir.

**Başarılı kimseleri değil, ahlaki
bakımdan haklı kişileri ilgiye değer
bulurum. Kendinden emin, hedefine
yürürken başkalarına acı çektiren
insanlara itibar etmem.**

Sanat, tüm halkın yaşamının bir parçası
olduğu yerde zirveye ulaşır.

**"Kahraman" olarak bilinen tipleri
gözüm hiç tutmamıştır.**

Okula borçlu olduğum ve beni gerçekten
de en çok mutlu eden tek anım, mezuniyet
günü, bir daha ayak basmamak üzere okul
kapısını arkamdan çekip çıkmamdır.

**İnsanların spordan hoşlanırlar
gibi savaştan hoşlanmaları beni
tiksindiriyor.**

Dünyadaki kötülük bombaları ve
mermilerle ortadan kaldırılabılır mı?

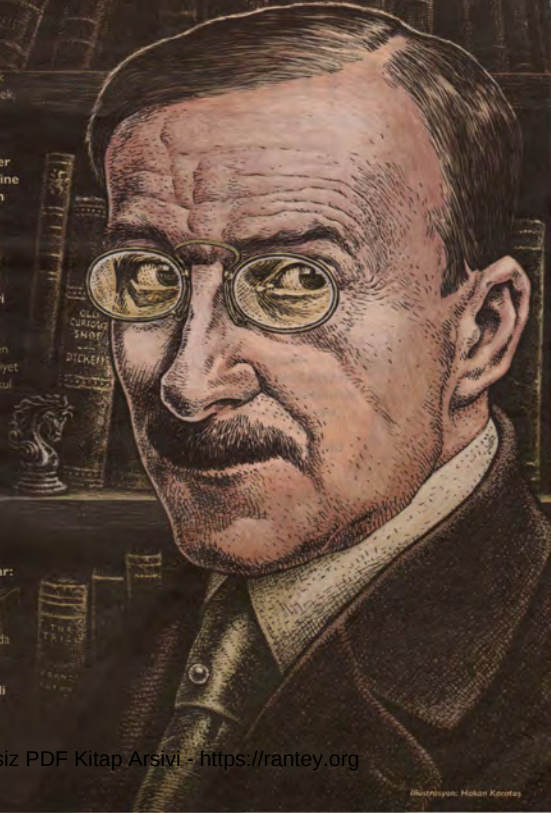
**Harika hissetmek istiyorsanız,
kolayca yapabileceğiniz bir şey var:
Başkalarını sevindirir.**

Sahici mutluluk, farklı düşünmeye
başlayıp yeni hassasiyetler kazandığımızda
yaşadığımız aydınlanmayla gelir.

**İçimizdeki o haklı çıkmaya hevesli
'öteki' ben'imizle mücadele
etmeliyiz.**

Hayatından memnun olmak,
boyun eğmenin bir türüdür.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

SEVENGÖL
SÖNMEZ

"Her kim ki aydınlıkla karanlığı, savaşla barışı, yükseklikle düşüşü bizzat yaşamıştır, o kişi hayatı gerçekten yaşamış demektir." diyor Dünyası'nda ve devam ediyordu Stefan Zweig: "Anlatıklarımızla bir gerçek kuruntısını bile bizden sonraki kuşağa ulaştırabilirsek yine de boşuna yaşamış sayılmayız." Her şeyi kaybetmeyi göze alarak çıktığı sürgün yolculuğunda insanın vicdanını kaybetmemesi gerektiğini sürekli dile getirdi, insanlığın geldiği utlanış noktası vicdanının ağırlığına dayanamaz. Çünkü ona göre "Vicdan hatırladıkça hiçbir suç unutulmaz" dı.

VİCDANLI BİR AYDIN:

STEFAN ZWEIG

VİYANA

Doğduğu, kültürünü, dünya görüşünü oluşturduğu ve tutkusuyla sevdiği bu şehir Stefan Zweig'in kültürel çoğulcu bir ortamda büyümesini sağlar.

İLK ESERİ

Unutulmuş Düşler adını taşıyan ilk eseri 1900'de yayımlanır. Bu eserden sonra ölümlüne dek yazmaya devam eder. Onlarcı roman ve novellanın yanı sıra özgün biyografileriyle dünya edebiyatının en önemli yazarlarından biri olur.

NOVELLA

"Benim sevgili ama talihsiz formatım, bir gazete veya dergi için çok uzun, bir roman içinse çok kısa" diye tanımladığı ve kendisini alâmet/farkısı sayılabilecek novellaları uzun romanlardan, ayrıntılı tasvirlerden sıkılan Avrupalı okur için taptaze bir soluk olur.

TUTKU

Edebiyat tarihçileri Zweig'i "tutkuların yazarı" olarak tanımlar. Eserlerinin tümünde insanı yücelten ve küçüten tutkuyu konu edinir. Tutkuların anlamını açısından eserlerinin otobiyografik olduğu da söylenebilir.

SALZBURG

Stefan Zweig'in Salzburg'daki evi kısa zamanda bir sanatçı mahallesine dönüşür. Yazar Thomas Mann, James Joyce, Rilke, besteci Strauss, filozof Wittgenstein ve Sigmund Freud bu evin daimi misafirleri olur. Daha sonra Salzburg'daki bu ev, Stefan Zweig Centre adıyla yazının yaşamına ve eserlerine ilk tutacak bir araştırma merkezine dönüşür.

SIGMUND FREUD

Avrupa'nın en çarpıcı isimlerinden Freud'u tanışır. Dostlukları, yazmalar yoluyla Freud olene kadar sürer. Freud'un cenaze töreninde "Tabutundaki Kelimeler" başlıklı bir konuşma yapar.

PSİKOLOJİK ÇÖZÜMLEME

Zweig'in eserlerinin insanları bu denli etkilemesinin altında psikolojik inceleme ve araştırmaların elde edilen verileri de eserlerine ustalıkla dahil etmesi yatar. Kadın karakterler öylesine derinlikli işlemiştir ki, her biri unutulmaz bir kahraman olarak zihinlerimize kazınır.

KİTAPLARININ YAKILMASI

Nazilerin Almanya'da iktidarı gelmesiyle birlikte Zweig'in huzuru bozulur. Tahdi yazarların kitaplarının yakılması başlanmasından kısa bir süre sonra onun eserleri de Thomas Mann, Heinrich Mann ve Franz Werfel'in kitaplarıyla birlikte sokaklardaki alevlerin içine atılır.

ŞAFAK SÖKMEYEN (STEFAN ZWEIG: FAREWELL TO EUROPE)

Nazi baskısından kaçan Stefan Zweig'in Buenos Aires, New York ve Brezilya arasında geçen sürgün yıllarını anlatan film, yazının "Yeni Dünya'da kendine bir yuva bulmaya çalışırken, Nazi

Almanya'daki gelişmeler karşısındaki felsefi duruşuna odaklanır.

BÜYÜK BUDAPESTE OTELİ (THE GRAND BUDAPEST HOTEL)

Stefan Zweig'den çok etkilenen yönetmen Wes Anderson ardı ardına okuduğu eserlerden sonra Zweig'in otobiyografisi Dünyası'ndan esinlenerek bu filmi çekti.

BİBLİYOFİL / BİBLİYOMAN

"Şafak Mendel" öyküsünün kahramanı Mendel gibi Zweig de kitaplarla tutkusuyla beğenir. El yazmaları toplamaktan ve onları sergilemekten büyük keyif alır. Koleksiyonundaki el yazmaları üzerinde çalışırken dünyayı unuttur.

SÜRGÜN

Zweig sadece yaşadığı şehirden, evinden sürgün edilmiş, ana dilinden de sürülmüştür.

Brezilya'da onu heyecanla bekleyen ve onunla konuşmak isteyen ev sahibine "Almanya'nın unutulmuş" diyecek kadar da Almancadan uzaklaşmak zorunda kalar.

BEEHOTHVEN'İN MASASI

Kitaplara özellikle el yazmalarına düşkünlüğüyle tanınan Zweig önemli bir koleksiyonerdir. Koleksiyonun en nadide parçalarından biri de Beethoven'in çalışma masasıdır. Evinin terk ederken kitaplarından ve pek çok eşyasından vazgeçmek zorunda kalır da bu masadan vazgeçmez, onu ülkeden ülkeye yanına götürür.

BREZİLYA

Zweig'a göre Brezilya, Avrupa'nın olması gereken her şeyi sahiptir: Duygusal, entelektüel, salın, militarizm ve materyalizmle kısırlı. İlk kez 1936 da bir konferans için geldiği Brezilya'ya yerleşmeyi hayal eder. 1941'de Brezilya-Geleceğin Olması kitabını yayımladıktan sonra hayatını gerçekleştirerek eşiy beraber bu ülkeye yerleşir.

PÉTROPOLIS

"Burası cennet," diye söz ettiği Petropolis'te eski kitaplarını ve arkadaşlarını unutmaya amaçlayan Zweig, "İç özgürlüğünü" bulmaya çalışır ama bu cennet şehir, yolcularının son durağı olur. Zweig'in Petropolis'teki evi bugün müze olarak ziyaret edilebilir.

SATRANÇ (USTASI)

Ölümünden hemen önce bitirdiği ve bütün dünyada en çok tanınan eseri Satranç'ı postayla Amerika'da yayıncısına gönderir. Eser ölümünden sonra 1942'de Brezilya'da Almanca olarak yayımlanır ve ikinci

Dünya Savaş'ını ve Nazileri eleştiren en önemli eserlerden biri olur.

ÖLÜMÜ / İNTİHARI (22 ŞUBAT 1942)

Son gecesinde dostu Ernst Feder ile satranç oynayan Zweig, ilk eşi Frederike'ye de bir mektup yazarak "Hayata kendi dileğimizle başlamıyoruz ama ölümü seçmekte özgürüz." der. Avrupa'nın uğradığı zulüm, insanlığın onurunu yitirip katlanabildiği bir şey olmaktan çıkmıştır. Dostlarının uzun geceden sonra sabah ışığını görmelerini dileyerek eşi Lotte'yle birlikte bu dünyadan ayrılır.

SON ESERİ

Surgunda olduğu Brezilya'dayken yazdığı ve ölümünden kısa bir süre önce yayımlanan Dünyanın Dününü adlı otobiyografisinde insanlığın onurunu tümüyle yitirdiği bir döneme tanıklık etmenin acısını dile getirir.

DÜNYANIN YAZARI

Bugün artık dünyanın her yerinde pek çok dilde yayımlanan Stefan Zweig, Birleşmiş Milletler'in istatistiklerine göre yaparken kitapları en fazla dile çevrilen yazardır. *

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENC

Bekle açılın yollar
(Seni artık hangisi nereye ulaştırır)
Ara valizinde

Behçet Necatigil'in "Kahane" şiirinden

Behçet Necatigil'in "Korku Çiçekleri" şiirinden

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehtap Ali & Akşemsafası

Oldu saksılarımızı süsleyen.

STEFAN ZWEIG ALDANIŞI MERHMET ÖNER

Şubat 1936, Salzburg

SİLAHLANMAYA
KARŞIYMISSINIZ BAY ZWEIG!
EVİNİZİ ARAYACAGIZ!

SİLAHLANMAYI
DESTEKLEMİYEN
GURUHA MİYİM?

NATİLERİN SİZİ
ANLAYACAKLARINDAN
ŞİPHEYİMİZ İSTİYAT.

SİZCE BU KÖRÜKTE
KARŞIYMIYORUM Mİ
YOKMU NE?

NEDEN?

ÇÜNKÜ ÖNCE İNSAN YALNIZCA
KÖRÜKLEŞTİRİLMİŞ, ANNI ZAMAN
RADYOLEŞTİRİLMİŞ.

ÖNCE.

NE
YARINAKI
PEKİ?

BİRLERİNİN SİZİN BİRLİĞİTİ GÖRÜ,
BİRLERİN DE BİRLİĞİTİ BİRLİĞİTİ.

1939, Londra

GÜLÜKÜN 20
SÜRETTİKEN SİZİN
SİZİN KİMLİĞİ
KİMLİĞİ...

EVE, ANLADIM Kİ SİZİN AKILLI VE
HAKKANIYET DÜŞÜNÜŞÜ BİRDİRİYİZ.

DÜŞÜNÜŞÜNE KAPILMIŞ İNSANLAR,
KARŞILARINDAKİ KİMLİĞİNE KİMLİĞİ
SİZİN BİR NEPİTİ DÜŞÜNÜŞÜ.

SİZİN
ADANETİSİZDİR
VE BU YÜZDEN
KÖRÜKLEŞTİRİLMİŞ.

1939 YILININ
SİZİN KİMLİĞİNİN
KİMLİĞİ, SİZİN
NE KİMLİĞİNİZ?

MEHMET BİR, BİR
ENTERTENİNGİN
KİMLİĞİNİN BİR
DÜŞÜNÜŞÜ GÜLÜKÜN
KİMLİĞİTİR.

SİZİN
KİMLİĞİNİN
KİMLİĞİNİZ?

SİZİN
KİMLİĞİNİN
KİMLİĞİNİZ?

GÜLÜKÜN
KİMLİĞİNİN
KİMLİĞİNİZ?

ANLADIM
BİR BİRİNİN
KİMLİĞİNİN
KİMLİĞİNİZ.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

1911, New York

AKILAR
GAYBIAK
BİTİYOR.

NEREDE İLAHA
KUTLUYORUZ?

EN BÜYÜK VANİLİS
SEVİMLİYİ DENETLEMEN
VE BİTKİLENDİRİLMİŞTİR.

ERKEK VE KADINDAN
BİRİ DİĞERİNE HAYRİYYETİNDE
ÇİNE, İNGİLİZLİK VE MERMET
ORTADAN KALKAR.

1941, Brezilya

SEVİMLİLİKTEN
EMİN DEĞİLİZ. İLAHA İÇİN
SEVİMLİLİĞİ KONTROL ETME
DİĞERİNE DÜŞÜMÜR.

SEVİMLİLİK
VEHMETİMEK
KENDİNDEN BAKIYA
KENDİNDEN KÜÇÜK
SOK DÜŞÜMÜ
BİR HAYATDIR.

EDİP ÇANÇEV
"KİME KİMİN SEVİMLİ
AMA KİMESE KİMİN
SÖZ NE
DİĞERİNE?"

KENDİSİ KENDİSİNDEN
NİSİLİ TAYINLIYORUZ?

MERMET
DİĞERİNE İLAHA VE
İLAHA İÇİN SAĞLIK KİSİ
MERMETİDİR.

MERMETİN
NE KADARDA, ÇENDE
O KADAR VARTIN.

1942..

BİTKİSİZİN FAKAT
KENDİSİ BİTKİSİZİN
İNGİLİZLİK VE MERMET
DİĞERİNE DÜŞÜMÜR.

İNGİLİZLİK İLAHA
HAYATIN KİMİN
MERMETİDİR.

İNGİLİZ VATANDAŞI
OLANLARDANIZ VE BİR BİR
SEVİMLİLİK DİĞERİNE DÜŞÜMÜR.

İNSAN NE KADAR GEÇSE,
NERESİNE GİTSE, DÖNEBİLECEĞİ
BİR YURT İSTİYOR.

Yİ ANA
"TENE NE DÜŞÜMÜ
EMİLİT DİĞERİNE DÜŞÜMÜR
VARTINIZ?"

EVLİT... ÇENÇELİM
HAYATIN SONA ERMEĞİ İÇİN
İLAHA DİĞERİNE DÜŞÜMÜR
DÖNEBİLECEĞİ.

ALTAY
ÖKTEM

İntihar bireysel bir eylem olmaktan çıkıyor, toplumun en küçük birimi olan aileyi ilgilendirir hale geliyorsa, aile fertleri aynı anda ve bir arada kendilerini yok etmek zorunda kalıyorlarsa, "İntihar" kavramı üzerine yeniden düşünmek gerek.

İNTİHAR DEĞİL BU, İNFİLAK

Gçetiğimiz ay art arda toplu intiharlar yaşandı. Önce geçim sıkıntısı yaşayan dört kardeş birlikte siyanür içerek intihar ettiler, ardından dokuzaydır işsiz olan bir baba eşi ve iki çocuğunu kendisiyle birlikte ölüme sürükledi. Bir süresonra da üç kişilik bir ailenin intihar haberiyle sarsıldı.

Aslında intihar bireysel bir eylemdir. Bazen, bir olayın etkisi altında kalarak birden çok kişinin peş peşe intihar ettiği ya da savaş, kitlesel katliamlar gibi olaylarda intiharenlerin sayısında artış olduğu biliniyor. Zaten Emile Durkheim, intiharı sosyolojik bir sorun olduğunu söylerken de bunu kastetmiş, bu tezini savaş ve ekonomik kriz dönemlerinde intihar oranlarının artması üzerine kurmuştu.

Amma intihar bireysel bir eylem olmaktan çıkıyor, toplumun en küçük birimi olan aileyi ilgilendirir hale geliyorsa, aile fertleri aynı anda ve bir arada kendilerini yok etmek zorunda kalıyorlarsa, seçiyorlarsa, burada durmak, "İntihar" kavramı üzerine yeniden düşünmek gerek.

Gerçi birlikte intihar etmenin ailenin ortak kararı olmadığı, büyük ihtimalle de aileyi çözdürmekle yükümlü olan kişinin bu kararı verip diğerlerini de intihara sürüklediği iddiasında bulunulabilir. Oyle bile olsa, "Amma neden?" diye sormaya hakkımız var. Yoksa yaşanan çaresizliği duygusu kalıcı hale gelmiş, "gelecek" beklentisi hızla "artık bizi bekleyen bir gelecek yok," düşüncese mi dönüştü? Kişilerin en azından hayatta kalabilecekleri orandatemel ihtiyaçlarını karşılamak sosyal devletin en önemli

sorumluluklarından biri değil mi? Feodal toplumlarda ise bu sorun toplumsal dayanışma ile çözülmez mi? Feodalitelerin büyük oranda kurtulduğu ama sosyal devlet de olmadıysak, biz ne olduk? Daha doğrusu; bize ne oldu?

BENİ İNTİHAR ETTİLER

Aslında intihar fikri, çağlar boyunca insanı meşgul etmiş. "Hayatın anlamı nedir?" diye düşünen herkes, ister istemez intihar hakkında da fikir yürütmüş. Eski Yunan'ın yedi bilgesinden biri olan Thales, "Madem yaşamak boş, böyleyse neden ölmüyorsunuz?" diye soran dinleyicisine "İkisi de bir, onun için," diye cevap vermiş.

İkisi de birse, neden bazıları yaşamayı değil de intiharı seçiyorlar? Bunun başlıca nedenlerinden biri, Durkheim'in de söylediği gibibireyseldiğilsosyal. Tanınmış tiyatro adamı, şair Antonin Artaud "Beni intihar ettiler!" derken aslında intiharı bu yönünü vurguluyordu. İnsan kendiliğinden intihar etmez, başkaları onu intihara sürükler, daha doğrusu onu intihar ederler!

Elbette hiç kimse birilerini intihar etmesi için baskı yapmaz. Ama dünyayı yaşamak hale getirip insana başka care birakmayabilirler. Ekonomik kriz denilen şey, birilerinin sınırsız bir zenginliğe kavuşması için birerini açlıkmaklım eden bu

sistemin sonucudeğil mi? Peki ya savaşlar, kitlesel katliamlar, soykırımlar. İntiharı felsefenin temel sorunu olarak gören Albert Camus'un, "Gerçekten önemli olan tek bir felsefesorun vardır; intihar. Hayatın yaşamaya değip değmeyeceğine dair bir yargıya varmak, felsefenin temelsorusuna yanıt vermektedir," sözünü değerlendirdik, onun 2. DünyaSavaşı'nın yarattığı yıkımlara şahitlik ettiğini de unutmamak gerek.

TOPEYKÜN DELİLİK ÇAĞI

Avusturyalı yazar Stefan Zweig da 2. Dünya Savaşı'nın yarattığı acıların "İntihar ettirdiği" isimlerden biri.Esyle birlikte, Nazilerin kaç a kaç Brezilya'ya kadar gitmişlerdi. Daha fazla kaçmaya da dahafazla acıya tanıklıkmeye de gücü kalmamıştı Zweig'in. Savaş, faşizmi, insanlığın çektiği acıları lanetleyen bir mektup yazıp, savaş protestos etmek için öldüğünde de özellikle belirttikten sonra esyle birlikte, hazırladıkları zehri içip çöken yatağa uzanmışlardı.

20. yüzyılın en ilginç sanat akımlarından olan Dadaizm'in önemli isimlerinden Tristan Tzara, "Çok uzun zamandır yüzyılları parçalayan ve yok eden haydutların elinde kalmış bir dünyanın işi topeykünün delilik ve saldırganlık döneminin ardından gerçekleşecektir," derken yaşadıkları delilik çağının ardından her şeyi yok saymayı amaç edinmiş bir karşı-delilik öneriyordu. Böyle bir ortamda Dadaacıların kronik intihar tutkunu olmasına da şaşırmamak gerek. 35 yaşında hava gazıyla intihar eden resim eleştirmeni Rene Crevel, "Gaz ocağınızı üzerine çaydanlığı koyarsın. Camları sımsıkı kaparsın. Gazı açarsın. Kibritiçakmakmayı unutsun!" diye yazmıştı bir yazısında. Gerçekten de kibriti çakmayı unuttu.

WERther ETKİSİ

Peki intihar öğrenilen ya da taklit edilebilen bir şey midir? Bu soruya bir yanıyla evet demek mümkün. Bu konuda araştırmalar yapan sosyolog David Phillips, 1974 yılında "Werther Etkisi" terimini ortaya atması. Tahmin edebileceğiniz gibi, bu terim Goethe'nin "Genc Werther'in Acıları" adlı romanıyla yakından ilişkili. Goethe'nin roman karakterlerinin aşk uğrunda intihar etmesi, sonuçta sadece Werther'i, bilemediniz romanın yazarını ilgilendirir. Ama romanı okuyan kırk kişi, Werther'i taklit edip, onun uyardığı yöntemle intihar ediyorsa burada bir sorun var demektir. Bu nedenle İtalya ve Danimarka'da Goethe'nin romanı daha yaygın olduğu ve yazsallarınc, bu tanımı ortaya atmadan önce, kitlesel intiharların birçoğunu incelemiştir. Mesela,

**İnsan,
aşlında her türlü
zorlukta başa
çıkabilecek kadar
güçlü bir varlık.
Yeter ki, o zorluğu
aşacağına dair
umudunu
yitirmesin.**

Stefan Zweig ve eşi Charlotte E. Altmann
23 Şubat 1942'de yaşamlarına son verdiler.

Marilyn Monroe'nun intiharından sonra yüzlerce kişinin kısıssız örneği, peş peşe intiharetmesi "Werther Etkisi" fikrinin güçlendiren bir durum. Yıllar sonra, Kurt Cobain'in ölümünün ardından bazı gençlerin hayatlarına son vermesi de popüler kişilerle intiharlarının, İntihar fikrine yakın olan kişileri etkileyebildiği görüşünü kuvvetlendiriyor.

ROL MODEL DEĞİL, DÜŞÜNSEL MODEL

İntihar, sadece roman kahramanlarında değil, yazarlar, özellikle de şairler arasında zaman zaman görülen bir durum. Ama onların intiharı popüler simaların, sinema oyuncular ve müzisyenlerin intiharı gibi, başkalarını peşinden sürüklemiyor. Bunun nedeni, onların rol model olmaktan çok düşünsel model olmaları. Yessen'in ya da Mayakovski'yi intihara sürükleyeneşey, ancak onların edebelerinde bulabiliriz. Ya da Sylvia Plath'ın yaşadığı depresyon, hayatta yuumsuzluğundan mı, yoksa hayatın onun dışlamasından mı kaynaklanıyor? Yine kendi işi gibidir şair olan Ted Hughes'la ilişkisinin intiharında rol varmı? Bu soruların cevabı varsa eğer, yine onun şifirlerinde, yarattığı imgelelerde gizlidir. O yüzden de okur kendisini düşünür, şifirlerinipeşine düşer. Ayrıca hiç kimsebir şaire benlemeye çalışmaz; çünkü benzemeyeceğini bilir. Taklit değil, merak eder.

Ülkemizde de Nilgün Marmara'nın genç yaşta intihar etmesi daha çok tanınmışla, kuşaklar boyunca okumasına neden oldu. Çünkü onun yaptığı şey hayata veda etmekten çok, içindeki yalnızlığı sonsuz kılma çabasıydı.

BİR RİTÜEL OLARAK İNTİHAR

Toplu intiharlar ise, oldukça az görülmekte birlikte, sapkın denilebilecek inançların peşinden gidenlerin uyguladıkları bir ritüel olarak geçmektedir. Tarihteki en önemli toplu intihar vakalarından biri, Amerika'daki "Halkın Tapnağı" adlı tarikatın tüm üyelerinin birlikteintiharı etmesiydi. Tarikat lideri Rahip Jim Jones, sanki Marx'ın "Din halkın afyonudur" sözünü doğrudancasına, bir araya topladığı cemaatin önce beynini yıkması, uyuşturması, sonra da sıyanırlı sudan içmesi istekleriyleilemlerini sağlamıştı. 1970'te yaşanan bu toplu intiharısonucunda 900'den fazla kişişihir birlikte ölmüş, Rahip Jones ise, sıyanırlı sudan içmemiş, kendini tabancayla başından vurarak intiharetmiştir.

ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK

Son dönemde sıklıkla karşılaştığımız aile intiharlarının nedenini açıklayabilmek için, ya intihar kavramına yüklenen anlamı değiştirmek ya da genişletmek gerekiyor. Çünkü bunlar alışıkla intihar biçimleri değil, daha çok "öğrenilmiş çaresizlik" ten kaynaklanan ölümlük bir sonuç. Öğrenilmiş çaresizlik, özellikle baskıcı yönetimlerin tarih boyunca sıklıkla uyguladıkları bir yöntem. İnsan, aslında her türlü zorlukla başa çıkabilecek kadar güçlü bir varlık. Yeter ki o zorluğu aşacağına dair umudunu yitirmesin. Ancak, karşılaştığı adaletsizlikle, haksızlıkla, işsizlikle, baskıyla, hatta açlık mücadelesinde ederken, bümucadelelerin hiçbirinden sonuç alamazsa, gittikçe umudu kırılır ve kendini tamamen çaresiz hissetmeye başlar. Bu çaresizlik duygusu toplum geneline yayıldığında, toplum en küçük biriminden, yani aileden çatlamaya başlar. Bu noktada kişilerin ruhsal durumları, intihar eğilimi olup olmadıkları da önemini yitirir. Çünkü intiharı edenler tek tek kişiler değil, toplumun küçük birimini intihar etmeye başlamışlardır.

Taksici bayağı sinirli. Önündeki arabaya, karşıya geçmeye çalışan yayaya, süründüğü kaldırıma seri küfürler ediyor. Koymalı, sokmalı, çikarmalı, kanırtmalı küfürleri bitmek bilmiyor.

ALLAH CAN SAĞLIĞI VERSİN

Üsküdar'dan bindiğim taksinin şoförü hayli gergin. Hatta bayağı bayağı sinirli. Önündeki arabaya, karşıya geçmeye çalışan yayaya, süründüğü kaldırıma seri küfürler ediyor. "Gergin misin beryp?" diye soruyoruz. "Nasıl olmayayım ki?" diye başlıyor anlatmaya. Yedigü cezalandır grip ödeyemediği faturalardan çıkıyor. "Allah can sağlığı versin," diyor ama dinlemiyor. Önce hükümette, ardından da muhalefetin küfürler saydım mayadevam ediyor. Bir yandan da vites koluyla kavga ediyor. "Sıkma canını," diye teselli etmeye çalışıyoruz. "Allah can sağlığı versin." "Versin versin de çekilir iş değil he şü, bak daha sabah halavallanma müşteri aldım..." diye ayrı bir konuya giriyor ama aslında içerik aynı. Koymalı, sokmalı, çikarmalı, kanırtmalı küfürlerine devam ediyor. "Memelet nere?" diye sorma ihtiyacı duyuyor aniden. "İstanbul," diyoruz. "Olusun," diyor. "Baba taraşı Mersin," diyoruz, dudak büküyor. "Anne taraşı da Mardin," diyoruz ses etmiyor. Ancak memelet beğenmiyor. "Bir de bu Uber boku çıktı başımıza..." diyerek bambaşka bir konuya atlıyor. Önümüzde giden siyah Vito'yu sollayıp önüne kırıyor. Camını açp, küfürlerini bağırarak ediyor bu sefer. Sakinleştirilmek istiyoruz ama nafile. Allah küfürlerine devam etmek istiyor. Sabah evden bunun için çıkmış gibî âdetâ. Dur durak bilmeden küfrediyor. "Bu götleri ekimiyşen sen. Ekmeğimizi oynuyo bu yavaşklar ekmeğimizi!"

"Allah can sa... Neyse, sağda ineyim ben ustam ya."

"Gelmedik ki daha."

"Bu kadar sokup çıkarmaya gelmen lazımdı aslında."

"Nasıl?"

"İnheyim ben ustam, günlük küfür limitimi çoktan doldurdum."

"Sen gençsin tabii. Belli halin vaktin yerinde. Garibanın halinden anlamazsın ki. Keyfimizden mi küfrediyorsun bu bank? Bu derlertsen sen çek de bakalım konuşabiliyor musun o zaman böyle, hey yavrum hey?"

"Allah dermansız dert vermesin," diyerek cüzdandaki gıcırcı yüzüğü uzatıyoruz adına, başıma geleceklerin hayli farkında olarak.

"Sabah sabah nasıl bozayım ben bunu a..."

"Aman ustam tamam, bir yere bir şey koyma artık gözünü seveyim."

Bifeden bir paket sigara alarak bozdunuyoruz parayı. "Sigarayı bırakmıştım, niye aldım ki şimdi bu meret?" diye düşünceyle koyuyoruz paketi cebime. Parasını veriyoruz taksiciye. Yüzüme bile bakmadan öyle bir basıyor ki gaza, taksinin motoruyla küfrediyor bana. Başka birtaksici çeviriyoruz.

"Haydarpaşa Numune Hastanesi'ne gideceğiz ustam."

"Açılışını mı?"

"Yok... Onkoloji servisi." 🍷

Illustrasyon: Fatma Erdoğdu

"BİR BEHZAT Ç. HİKÂYESİ"

BEBEK MEZARI

EMRAH
SERBES

Karşıyaka Mezarlığı'na, yeni doğmuş bir bebeğin gömüldüğü ibharını almışlardı. Başkomiser, mezar parselleri arasında, ceketinin yakasını kaldırıp boynunu içeri gömmüş, başı önünde, elleri ceplerinde hızla yürüyordu. Suratında ekşi bir ifade vardı. Rüzgârın savurduğu yağmur tanelerininla kaçmıyış vuruşor, soğuk hava yüzünü yakıyordu. Ayakkabıları çamura batmıştı. Rüzgârda uğuldayan ağaçların koyu gölgeleri, tek tük aydınlatma lambalarının cız sarı ışıklarını boğmuş, mezarlar arasındaki ince yolları karanlığa gömmüştü. 15 dakikadır dolanıp duruyorlardı ama 'kaybolduk' demeyi Harun'da Behzat Ç. de kendine yediremiyordu.

Kararmış mezar taşlarının arasından çıkan koyu bir gölge birden önlerini kesince irkilirdi. Soğuktankatılmış, kanı çekilip beyaza kesmiş, ince, kemikli suratıyla Hayalet'i karşlarına çıkan. Onu görünce rahatladılar.

Hayalet'in peşinden hafif tepelik bir bölgeye tırmadılar. Ağaçların arasından karanlığa daldılar. Behzat Ç. yüzüne gelen dalları eliyle iki yana açıp ilerliyordu. Az ötede Akbaba'yı gördüler. Eline bir şemsiye almış, hafif kamburlaşmış sırıltı, yağı, uzun gövdeli, dalları seyrekleşmiş bir çam ağacının dibinde bekliyordu.

"Burada bekleyelim," dedi Hayalet. "Mezarlık görevlisi, görgü şahitlerini buraya getirecek."

Behzat Ç., Akbaba'nın yanına gitti. Harun'la Hayalet de on-on beş metre ötede, kendilerini yağmurdan koruyacak başka bir ağaç gözlerine kestirip o tarafa yöneldiler.

Akbaba, şemsiyeyi ortaladı, diğer elinde şarap şişesi vardı. Sabit bakışlarını yağmur tanelerinin savrulup durduğu karanlığa dikmişti. Uzun sürmüş bir sessizliğin doğal devamıymış gibi, bizzat karanlığın kendisi fısıldıyormuş gibi, "Bugün tam 24 yıl oldu," dedi.

"Ne 24 yılı?"

"Mesleğe başlayalı bugün tam 24 yıl oldu."

Akbabaşarap şişesinden bir yudum aldı.

"Bu ne?" dedi Behzat Ç. "Kutlama mı?"

"Yok. Görgü şahitleri muhtemelen şarapçı. Onlardan kalmış."

Akbaba bir yudum daha alıp şişeyi Behzat Ç.'ye uzattı. Başkomiser, başını istemem manasında

yukanı kaldırdı.

"Miden mi bulanıyor hâlâ?" diye sordu Akbaba.

"Evet."

"Suratından belli, ekşi ekşi bakıyorsun. Bir doktora gitsenartık."

"Dün gittim. Bir sürü test yaptılar. Bugün sonuçlar geldi, bir şey bulamamışlar. Psikolojik olabilişmiş..."

Bu dünya böyle
olmamış aga!
Bunu ya baştan
yaratmak lazım
ya da
yok etmek.

Şemsiyeyi ortaladı, diğer elinde şarap şişesi vardı. Sabit bakışlarını yağmur tanelerinin savrulup durduğu karanlığa dikmişti. Uzun sürmüş bir sessizliğin doğal devamıymış gibi, bizzat karanlığın kendisi fısıldıyormuş gibi...

"Psikoloğa falan sevk etmediler mi?"

"Ettiler de gitmedim. Psikolojikse sıkıntı yok, geçer herhalde."

Behzat Ç. bir 216 yakıt, şemsiyeyi Akbaba'nın elinden alıp bir 216 da ona uzattı. Akbaba'nın sigarasını yakarken, yıllar sonra o an, onun saç ayırımındaki bütün tellerin beyazlamış olduğunu fark etti, sadece uçlarında kalmıştı siyah bölgeler.

"Ben bırakayım artık diyorum," dedi Akbaba.

"Sıgarayı mı?"

"Yok. Cinayeti. 24 sene her türlü pis işi kovaladık beraber. Elimizde ne var, hiç. Ne para pul, ne evde bekleyen bir insan, ne bir duygu. Yüreğimdeki doğru düzgün hiçbir duygu kalmadı. Hiçbir şey hissetmiyorum artık. Bu adil değil"

"Hayat adil değil."

"Olabilir. Ama bana yetti. 24 yıl artı bir gün bana yetti."

Yakınlarda bir şimşek çıktı. Akbabahın kırmızıya çalan korkunç suratı bir an aydınlanıp karardı. Ardından derinlerden gelen çatırtıyla şiddetli bir gök gürültüsü duyuldu. İkişine de yer sarsılıyordu şimşek gibi geldi bir an.

"İyi de," dedi başkomiser. "Sen emekli olamazsın ki. Başka iş yapamazsın. Başka işi geç, başka türlü yaşayamazsın."

"Biliyorum. Belki de olme zamanım gelmiştir. Zaten neden yaşadığımı kendim de bilmiyorum ki. Yaşayıp duruyorum işte."

Akkaba, uzun, sessiz bir bakışla baktı başkomiserin yüzüne. Dudaklarında yorgun bir tebessüm vardı. Büyük kederi diğer tüm duygularını uyuşturmuş gibiydi.

İhtiyar mezarlık görevlisi, yanında iki adamlı polisilere yaklaşıyordu. Behzat Ç. el edince onları önüne geldiler. Harun ile Hayale't de bulundukları ağaçın dibinden ayrılıp Behzat Ç.'nin yanına seğırttiler.

Görgü şahitleri 25 yaşlarındaydı, gözlerinin parlaklığından kafalarının güzel olduğu belliydi. Biri uzun boylu, ince yapı, sakallıydı. Diğerisi kısa boylu, yeşil gözlü toplucaydı.

"Anlatın bakalım," dedi Harun. "Ne gördünüz?"

"Bebeği gömenler kalabalık geldiler," deduzun boylusu.

"Bebek olduğunu nereden anladınız?"

"Ağlıyordu. Bir poşete sarmışlardı," dedi Harun. "Bu saatte?"

"Ağbi bu mezar bakımıyla uğraşıyoruz."

"Siktir lan! Şarap içiyorsunuz, cigara içiyorsunuz burada. Sonra da mezar bakımı diyorsunuz. Bak takarım sizi GBTYe, aranın üstünüzü. Doğru düzgün anlatın, yalan söylemeyein."

Uzun boylu olana, "Senin adını ne?" diye sordu Behzat Ç.

"Erkan."

"Erkan ne?"

"Erkan Karakuş."

"Kalabalık geldiler dedin, kaç kişiydiler?"

"Ben 12 kişi saydım. En önde kel bir adam vardı, bebeği bir poşete sarmışlardı, ağlıyordu. Şuradaki mezarın yan tarafını açıp oraya gömdüler. Tam gomecekleri sırada bir ışık çıktı."

"Şimşek mi çıktı?"

"Yok. Mezarın içinden çıktı işık. Sarı bir alev gibiydi."

Harun, konuşanın ensesinden tuttu, kendine çekip gözlerine yakından baktı, "Senin torbacın kim lan," dedi. "Neyin kafasını yaşıyorsun birader sen. Ne anlatıyorsun bize. Bak buradan bebek kıması'nı bu gece, ikini de yatırın gömerim buraya."

"Ağbi ne gördüysek onu söylüyoruz. Yalnız çok tersoydu, karnımız kaç. Bize bir kokoreç alın gözüünüzü seveyim"

Behzat Ç. başıyla onay verince Harun kokoreç almaya gitti.

Aradan bir saat geçmiş ama olay yeri ekipleri mezarlığa intikal etmemişti daha. Yağmur olmuştur. Erken sonunda Behzat Ç. tebeşür aldı, "Nerede kaldı bu olay yeri ekipleri merkez," diye

anons geçti. "Sikilmiş spaya döndük burada."

Bir süre sonra Behzat Ç.'nin cep telefonu çaldı, olay yeri ekiplerinden kideimli personel Sıtkı arıyordu. Durumu ızah etti. Behzat Ç. telefonu kapatıp "Olay yerini beklemeyin," dedi Akbabaya. "Siz kazın gösterdikleri yeri."

"Ne olmuş?"

"Bakan yardımcısının birinin evine hırsız girmiş, tüm ekiple araya girmiş."

Akkaba mezarlık görevlisinden aldığı küreği omzuna atıp görgü şahitlerini önüne kattı. Behzat Ç. de peşlerinden seğırtti ama ayakbağı balık çamuruna saplanıp ağağın'dan çıkmıştı. Ağağına havaya kaldırmış vaziyette ayakbağısını çamurdan çıkarmaya çalışırken dengesini kaybedip düştü. Hayale't koşup kaldırdı onu.

"Anasini sikeyim böyle işin," dedi başkomiser.

Akkaba omzunun üstünden ona baktı, "Ben de tam olarak bunu anlatmaya çalışıyordum," diye bağırıp karanlık yağmurun içinden.

Görgü şahitlerinin gösterdikleri yeri kazdılar ama bir şey çıkmadı. Harun şahitlerin ikisini de tokatladı. Başka bir yeri gösterdiler, orası da boş çıktı. Harun şahitlerin GBTLerine baktı, üstlerini aradı. Yağmur ve soğuk illerine kadar işlemişti.

Behzat Ç. ile Harun çorba içmeye gittiler. Akkaba mezarlıkta kalıp aramaya devam etti. Hayale't kayda değer bir şeyler bulduğunda gün ağarmak uzereydi.

Harun direksiyon koltuğundaydı, İvedik Caddesi'nden Üniversite Hastanesi'ne doğru gidiyorlardı. Sabahın alacakaranlığında silcekler camlara wuran yağmura yetişmekte güçlük çekiyordu.

"Şimdi durum şöyle," dedi Hayale't arka koltuktan. "Mezarlığın yan tarafına bakan MOB'ES'e'den arabayı tespit ettik. Bebeği getirenler bunlar, yandan atlayıp girmişler. Oyle 12 kişi falan yok, iki kişiler. Arabanın plakasından evi bulduk. Evde genç bir kız vardı, suratı da biraz solgundu. Onu hemen hastaneye sevk ettik. Doktor az evvel aradı, yakın zamanda doğum yaptırdı kesin dedi."

"Anası babası nerede bu kızın?" diye sordu Behzat Ç.

"Hastanede. Emniyete alacaklardı sorgu için ama 'Bizi bekleyin' dedim. Araba zaten kızın babasının üstüne."

"Üvey babası mı bu adamı?"

Hayale't, Behzat Ç.'nin aklından geçen düşünceleri anlattı. "Yok ağbi, öz babası," dedi.

Doğum yapan kızın hastanede bir odaya almışlardı, ismi Şükran'dı. Behzat Ç. çamurda batmış üstünü koridorlarda silkeleyebildiği kadar silkeledi. Kapıyı tıklatıp içeri girdi. Şükranın karşısında çocuk polisi ve psikolog oturuyordu. Psikolog başkomiserle

"Bu kız kaç yaşında?" diye sordu Behzat Ç.

**Yüreğimdeki
doğru düzgün
hiçbir duygu
kalmadı. Hiçbir
şey hissetmiyorum
artık. Bu adil
değil.**

**Korku da, ölüm de,
acı da insanı yeni bir doğuma
hazırlayan sancıdır.**

SELÇUK
ALTUN

"Prof. Dr. Nabi Avcı için"

4906- "Elektrik Savaşları" adlı film ülkemizde de ilgi gördü. Senaryoya göre Thomas A. Edison "ego", George Westinghouse "kâr", Nikola Tesla "ego ve kâr" peşinde koşan karakterlerdi. Bir diyalogda telefonun mucidi Alexander G. Bellin (1847-1912) adı geçince aklına gelirdi: Bell ile Bizans tarihçisi Edwin A. Grosvenor (1845-1936) dündürler. Grosvenor, 1873-1890 boyunca Robert Kolej'de tarih hocası yaptı. Oğlu Gilbert H. Grosvenor (1875 – 1966) İstanbul'da doğdu ve Robert Kolej'de okudu. ABD'ye dönünce 1899'da kurulan National Geographic dergisinin editörü oldu. Foto muhabirliğinin öncüsü bellendir, eli beş yıl boyunca dergi'yi yönetti. Onun zamanında National Geographic tirajda Playboy'ı geçti; dünya coğrafya ve doğayla benimsetti, 2016'da tirajı 6 milyon üstündeydi. Alexander G. Bell'in damadıydı, kendisinin sona derginin editörlüğüne sırayla oğlu ve torunu getirildi. Edwin A. Grosvenor İstanbul'dayken kült kitabı "Constantinople" u yazdı. Robert Kolej arazisi Ahmet Vefik Paşa'dan satın alınmıştı. Bebek'teki o çanım kampüsün Gilbert'e, doğa ve fotoğraf çekme aşkı aşıladığını düşünürüm.

4907- Prof. Dr. Muzaffer Şerif Başoğlu (1906-1988) İzmir Amerikan Koleji'nden sonra İstanbul Üniversitesi'nde felsefe okudu. ABD'de Harvard ve Columbia'da toplum psikolojisi dalında doktora yaptı.

Prof. Dr. Muzaffer Şerif Başoğlu ve Aksamseren

(T)ÜRKİYE'YE ENTELEKTÜEL ROMANI KİM GETİRDİ?

DTCF'de akademisyenken yazdığı denemelerde komünizm propagandası olduğu gerekçeyle yargılandı (1944). Bir daha ülkesine dönmek üzere ABD'ye gitti, çeşitli üniversitelerde hocalık yaptı ve Oklahoma Üniversitesi'nde, ünlü Grup İlişkileri Enstitüsü'nü kurdu. Zeki, hırslı ve inatçıydı. Muzaffer Şerif adını aldı ve Amerikalı bir meslektaşıyla evlendi. Deneyleri ve yazdıklarıyla toplum psikolojisinin öncülerinden oldu, yaşamının sonlarına doğru psikoloji sorunları (manik depresif) depreşti. Türkiye'de iskanlanmış bir küreselbilim adamıdır. (ABD'deki mentoru ve kurtarıcısı Harvardli akademisyen Gordon Allport da 1920'lerde Robert Kolej'de hocalığı yapmıştı; yolu Robert Kolej'den geçiyor küresel bilim adamları ve yazarlar bir bir arastırma ve kitap konusudur.)

4908- "Sanat Ortamının Atesle İmtihani" / Cumhuriyet, 09.09.19 Bedri Baykam: Türkiye'de yalnız yazıp pencerelelerinden mahallede oynayan çocukları izleyen teyzeler bile, bir kaleci çok yakışıklı olsa da, bunun onun "en iyi kaleci" olduğunun şüphesi sayılamayacağı bilirdi. Türkiye'deki sanat koleksiyonerlerinin önemli bir kısmı, bu teyzelerin futboldan anladığı kadar sanat ortamının labaresini bilmiyorlar.

40 yıl önce, sanata ister pul koleksiyonculuğu özenile ister hastalıklı bir tutukluya bağlı olsunlar, koleksiyonerler maddi olanakları oranında, kendi zevklerine göre eser alır ve onlarla yaşamak isterlerdi. Peki bugün aynı yöntemler uygulanıyor mu?

İstisnalar hariç, kesinlikle uygulanmıyor. Çünkü Türkiye'de insanlar eserle değil, parayla dukkurları dılsın oranında eser alır duruma düşürüldüler! Onları ilgilendiren, sanat "piyasası"ndaki hamleleriyle, "ne kadar akıllı bir iş insanı olduklarını" dosta dışmana kanıtlayabilmek!

4909- (Y)ATAK!

4910- "Tarih Terimleri Sözlüğü"nden – B.S. Baykal, TDK – 1974:

Paşar: Tören ve alaylarda gösterisi artırmak için padışahın, vezirin yanlarında yürüyen görevli. Şeyhülharemeyn: Hac yolcularının ve süre alayının güvenliğine Hicaz'a gıdıp dönmelerini sağlamakla görevli olan Şam valisinin sanı. Tanrikut: Hun hükümdarlarının sanı. Zemberek: 1. Çelik ya da pirinçten yapılmış ok, 2. Havaon pırtına taşınabilen küçük top.

4911- Mutlaka bir proje: İçinde sıfat geçmeyen bir kıs(s)a roman

Eskiden "acıklı" filmlerde gözlerim dolardı. Altmışbeşimden sonra yazıca duygusallaştım; yaya çizgisinde İstanbul bir şoför -ezkaza- geçme önceliği taniyınca da bir tuhaf oluyorum.

4912- Küresel kültür azatı:

Çocukkitabı yazarı ve sosyalist eylemci Edith Nesbit (1958-1924) mezhebi geniş bir kadındı; kocasının kendisinin bir arkadaşın paydahlı iki çocuğu evlat edinmişti. Kendisinin de genç yazarlardan sevgileri oldu, bir de George B. Shaw'ın haremine dahildi derdi. / Biseksüel yazar ve akademisyen Susan Sontag'ın sevgileri arasında Warren Beatty, Robert Kennedy ve onun danışmanı Richard Goodwin de vardı; Goodwin'ın "yattığım en çirkin ama en doyurucu erkek" demisti. / Sokrates'in (M.O. 469-399) hırçın bir karısı vardı, kendisi biseksüel. Atina gençliğine kötü örnek oluyor ve toplumun benimsenmediği

tanınlar kurguluyor sayıyla yargılanıp ölüme mahkûm edildi. Kaçması için olanak sağlandysa da umursamadı, cesur bir duruşla ölüme gitti. / Ivan Turgenyev (1818-1883) St. Petersburg'a gelen evliler İspanyol sopranoya aşık oldu, kırk yıl boyunca onu Avrupa'da takip etti. Soprano Pauline Garcia'nın kocasıyla da dost oldu, ömrünün son 20 yılında onların yanında yaşadı, evin hizmetçisinden bir kız çocuğu sahibi de oldu. / H.G. Wells'in (1866-1946) beş metresi vardı ve yıldı dört roman (yazardı. / "Bekâr bir erkek yarımk erkek, evli bir yazar, yarım yazardır." Cyril Connolly..

4913- Yalnızca söyleyi ve anı kitaplarından mürrekkep bir kütüphane,

4914- "Geldim, Gördüm, Geçtim, Gittim"den – İlhan Mimaroglu:

Esef Asker yönetimi yıllarında çektikleriyle Yunanistan'ın en unlu bestecisi olarak yükseldi. Hem de politik müziğin kahramanı. O yıllardan bu yana kulak verdiğimiz müziklerine arada bir, kötü bir besteci izlenimini bırakmıştır bende, Mikis Theodorakis. Gıdıp şimdiki bir aşkım boyunca dinleyelim, neleri calınacak söyleyenecek. Montreal orkestrası. Charles Dutoit yönetecek. Koro da var. Solistler de. Gittik dinledik. Hafakanlar bastı. Daha kötü bir besteci düşünmek kolay değil benim için. Yazık! Öncekiyle politik müzik adına yazık. Canto General'i hiç de kötü değildi ama. Ya yalnızım İlyidem? Dinleyeceğiz yeni den. Eşleşmemi azaaltmış olsun biraz, gıy(in)di kazen.

4915- Eskiden "acıklı" filmlerde gözlerim dolardı. Altmışbeşimden sonra yazıca duygusallaştım; yaya çizgisinde İstanbullu bir şoför -ezkaza- geçme önceliği taniyınca da bir tuhaf oluyorum.

Yalnızca söyleyi ve anı kitaplarından mürrekkep bir kütüphane.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Ar Divan'ından şiir şiddetinde dizeler – Pelin Batu, 2015: -Feylesoflar konuştukça, gıy(in)di kaden

•Kül camili
bir kenti
geçeriz
•Kan küçük
damlalarda
güzeldir
•Hayat
öüler
kentinin
ardakalındır
•Bir elin
hatırasını
tutanım
•Tarihten
daha uzun
yaşıyıp
tarlaşına
dönmüşüm

4917-
"Hey Gidi
İstanbul'dan
- İslam
Çupı, 1995:

Türk müziyazsının en büyük deviaziz Neslin haftada bir spor yazısı için servise geldikçünler, bir bayram havası esirdi oada. Üstâ elle yazar, sigaralı ve çabuk yazarken, servisin içinde en yüksek ses duzunda devam eden Fenerbahçe-Galatasaray tartışmasında "yazara saygı" biçiminde bir vites düşmesi olursa, hoca başını indirdiği kâğıttan yukarı kaldırı, azarlar biçimde uyarır dı hepimiz. "Çocuklar,Türkiye'de Fenerbahçe-Galatasaray tartışması olmazsa, yazarık da olmaz. Hayd, şamataya devam..."

4918- Amerikalı gözde yazarım, İstanbul kökenli Andre Aciman'ın (doğ. 1951) romanlarından biri en çok etkileyen "Sekiz Beyaz Gece'de, Straus Park da bir karakterdir. New York'ta o küçük semt parkının hüzünlü bir okuyuşu vardı: Amerikalı milyarder iş adamı İsidor Straus kanseri İda ile Titanic'in 1912'deki ilk ve son seferine katılır. Transatlantik batarkın yetersiz saydıkları fakırlara kadınlr ve çocuklar yerleşirindir. İda, kırkbir yıllık kocasını terkmezse, son nerye gidersen ben de yanında olacağım der. New York'ta anılarına bir park yaptırırken ortasındaki havuzun üstüne, suyu hüzün içinde izleyen bir kadın heykeli kondururlr. Bilahere İsidor'un cesedi bulunur, İda'ninkine ulaşamaz...

4919- Kitap önerileri:
Enişte Risalesi - Der. Tanrı Bora, Mustafa Çiftçi, İletişim / İstanbul Yazıları - M. Sinan Genim, Kırmızı Kedi / Paris Tecrübeleri - Necmi Sönmez, YKY / Karikatürler 4- Yügit Özgür, Nemeis / Canlandıracak Köy - İsmail H. Tonguç, İş Kültür / Mesleğin Yazıları - Haruki Murakami (Çev. Ali V. Erdemir) Doğan Kitap / Normal Nefes Almaya Devam Edin - Hakan Bıçkıcı, İletişim / Büyük Kederler, Küçük Oyuklar - Ali Lida, İthaki / Dönüş - Alberto Manguel (Çev. Ulker İkinci, Kırmızı Kedi / Pasaport Damgalan - Enis Batır, Kırmızı Kedi...

4920- "Belâlı bir semtte büyüdüm; bir keresinde bir ocmanı banabıç,çekmişim,omom, kormakmışım. Boğın kenarlarında da bir vord." Rodney Dangerfield
Mehmet Ali & Akşemsefasi

4921- Alman yazar W.G. Sebald'ın (1944-2001) 75. doğum yıldır. Romancı, şair ve denemeci bilinir ama kitaplannda kurmaca, anı, tarih, yazışmoykusu ve gezi türlerinden esintiler olur, onlara nostaljik fotoğraflar eklerdi. Gizemli bir geçmişi vardı, otuz yıldır İngiltere'de akademisyenlik yapıyordu; gönüllü sürgündeydi. Elias Canetti'den etkilenmiş, Susan Sontagi da etkilemişti. Onu okurken hüzünlü bir ımakta yolculuk yaptığını düşünürsâdım. Romanları şirşirdi ama şirlerine isnamakmışım. İngiltere'de bir trafik kazasında öldüğünde 57 yaşındaydı, yaşasa edilecek Nobel'ini alabilirdi. İntihar ettiğini düşünöner yok değildi.

4922- Hayatımızda "nitelikli" bir VRUS girmeyle çalıyordı! Şair, çevirmen, yazar ve bestekâr/solist Tozan Alkan'ın geneli yayın yönetmenliğinde, 338 sayıdan mürekkep, "üç ayak kültür, sanat ve edebiyat ortak kâğıdı"nın ilk sayısını beğendim. Yolu açk olsun...

4923- Şair Haydar Ergülen ülkenin en çalışan deneme yazarı mıdır? Bu soru Demiryolları dergisinde de yazısını görünce aklıma geldi. Yazdıktan doyurucudur ama umarım şir yazma süreci örselenmiyordur. Ergülen'in Almanca ve Fransızca'dan sonra İngilizcede de şirlerinden bir çeviri kitabı çıktı. Satışa çıkarılmıştır "Pomegranate Garden'dan bir adet sımarıldım. Alıp okuyunca "Amazon'a" bir değlerlendirmeye yollayacağım. Kitabın editörlerinin Salihia Palver nice İngilizce çevirmeninin hocasdır. Kendisine ve Türk(çe) dostu akademisyen, şair, çevirmen ve diğer editör Mel Kenney'e edebiyatımızda sayısız katkıları nedeniyle teşekkür ederiz.

4924- Türkiye Eylül ayında küresel standartlarda ilk müzeye birden kavuştu: ODUNPAZARI MODERN MUZE (OMM) ve ARTERİ OMM Vakfı Mütevelliisi, bilbyollı devlet adamı Prof. Dr. Nabi Avcı'nın davetisi olarak 07.09.19 tarihinde Nurla birlikte Eskişehir'deki OMM'nin açılışına katıldık. Organizasyon mükemmeldi; sanatçı, sanatsever ve koleksiyoner nice dostun yanı sıra usta araştırmacı ve yazar Beşir Ayvazlı'yı karşılamak bir "serendipity" idi. Müze binasının tasarımı ve logosunun yanı sıra sergilenen eserlerden de etkilendik. Müze'nin kurucusu, sanatsever ve örnek iş adamıErrol Tabanca'yı içtenlikle alkışlıyoruz, OMM Yönetim Kurulu Başkanı İdli Tabanca'ya başarılarındayorum.

4925- "Biri bana Selçuk Altın nasıl bir türünü getirdi Türkiye'ye derim." Karalama Defteri, 21. Bölüm, TRT 2 - Doğan Hızlan

2019: HEP OKUDUM, HEM DE YAZDIM

Kısa okumayı sever, kısa yazarım. Yılıbaşında yazmaya başladığım kısa roman (Ayrılık Çeşmesi Sokak) dört ay içinde bitirdim; yayımlanması için 70. yaş yılımı (2020) bekliyorum. Kütüphanemi varsılaştırmayı sürdürdüm, yılın en önemli imzalı kitap kazandı; Blaise Cendrars ile John Dos Passos'un birlikte emzaldıkları, 1930 ürünü "Panama"ydı.

Türkiye'de geçen yıl yaklaşık 60 bin kitaptan 600 milyon adet basıldı; kişi başına 7 kitap düşmekle birlikte zorunlularda ve eğitim kitapları çıkarılınca kişi başına 4 kitapla yetindiniz. Kitabevi raflarında sığ kitaplar on plandaydı, nitelikli kitap dengesi çevirilerle kapatılmaya çalışıldı. Kural değışmed; sığ kitaplar çok sattı, vasat kitaplar ödöl kazanırken nitelikli kitaplar eskilandı.

2019'da okunma sırasına göre not ettiğim, 2019 ürünü nitelikli 10 kitap:

KİTAP, YAZAR/ŞAİR, TÜR, YAYINEVİ

- Aşkılar Bayram, Kemal Varol, Roman, İletişim
- Uzak Diyarlar Gidilmeye Kertler, Tuncer Erdem, Şir, Karakedi
- Yalnızlığın Yaratıcısı Yazar, Nedim Gürsel, İnceleme, Doğan Kitap
- Düş Kırptılın, Enis Batır, Deneme, SEL
- Nâzım Hikmet'in Yölcülüğü, Hâlık Oral, Araştırma, İş Kültür
- Hayatın Ucu, Metin Celâl, Roman, Everest
- Canlı Yölcülüğü, Can Göknil, Oyku, KAN
- Berim İstanbul'un, Doğan Hızlan, Anı, İBB Kültür
- Kıyda Tek Başına, Selçuk Demirel, Çizgi/Deneme, YKY
- Fikret, Bejir Ayvazlı, Yaşamoykusu, Everest

Bu yıl da daha çok İngilizce kitap okudum, onları yad dergilerinden (Publishers Weekly) seçip, sipariş vermek ve elime ulaşmalarını beklemek çocuksu bir zevkti.

2019'da okunma sırasına göre not ettiğim, 2019 ürünü nitelikli 10 İngilizce kitap:

KİTAP, YAZAR, TÜR, YAYINEVİ

- Unquiet, Linn Ullmann, Roman, Norton
- The Spirit of Science Fiction, Roberto Bolano, Roman, Penguin
- The Catalogue of Shipwrecked Books, Edward Wilson-Lee, Yaşamoykusu, Scribner
- John Richardson at Home, François Halard, Anıfotoğraf, Rizzoli
- Mac's Problem, Enrique Vila-Matas, Roman, ND Press
- Life of David Hockney, Catherine Cusset, Roman, Other Press
- Family Record, Patrick Modiano, Roman, Yale Margellos
- Sontag, Brian Moser, Yaşamoykusu, ECCO
- Agent Running in the Field, John Le Carre, Roman, P. Viking
- Find Me, Andre Aciman, Roman, FSG

Tüm yılın bana en çok okuma zevki bahşeden kitabı Catherine Cusset'den "Life of David Hockney" idi. Heyhat, gözde şarım Louise Glück'ten yeni bir yapıt yaktı. Edebiyat Nobel'i'nin kime verelim diye sorarsal ilk adayım yazar, akademisyen ve estet Gabriel Josipovici'dir (doğ.1940). Bu yıl bir novellası çıkmayınca "Moo Pak"ı yeniden okudum.

Mark Twain, "iyi dostlar, iyi kitaplar ve uykuya dalmış bir vicdan: işte ideal yaşam tarzı" buyurmuş. Kitap okumakattan, edebiyatı ve yeterince okumaktan o kadar trajikomik olğuda karşılaşıyoruz ki, bu aförizmaya gülmeye lüksümüz yok. 📖

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

REWHA
ARSLAN

KADERŞİZ KÖPEK

Fluffy

**Eski günler geldi aklına.
Yürüyüşleri, sevinişleri,
uyuyuşları geçti
gözünün önünden.
Her şey sadece
sevgiden ibaretti.**

Polister kapıyı kırıp içeri girdiklerinde Fluffy, Kader'in cansız bedeninin kenarına kıvrılmış plastik bir penisi kemiriyordu. Kader bir cinayete kurban gittiğinden beri aç ve susuzdu Fluffy. Olay gözlerinin önünde cereyan etmiş, canhraş havalarmasına, içi inlemelerine bir Allahın kulu gelmemişti. Gozyaşları yüzünden aşağıya kınalı yollar yakmış, koyun yünü gibi tüylerinde kan kurumuş, sayıları fantazi oyuncaklarının üzerine islakdualar gibi akmıştı.

Kader'den haftada bir harçlık otlanan sinsi kardeşi ekmeğinin rutin kontrolünü yapmışa kimsenin kapıya dayanacağı yoktu. Polislerin peşinden içiye kardeşi ve Kader'i çoktan evlatlıktan reddetmiş ana babası da girdiler. Yakın dövümediler. Bir tek gözyaşı dökmediler. Yerde boylu boyunca uzanan çocukların etrafını çeviren kandaki bağlarının kuruyuşunu, kopuşunu izlediler sadece. Yüzleri donuk, ifadesiz ve fakat Fluffy'yüklerindeki huzuru sezdiler. Köpek dışlarını iyice geçirdi plastik penise ve hırladı Kader'in sözde ailesine. Gerçek katilleri Kader'in, cinayet mahalline dönmüşlerdi işte. Yavaş yavaş öldürmüşlerdi onu, farklığına tahammül edemeyerek, sahiplenmeyerek, sevmekten korkarak, yok sayarak, unutarak. En ufak desteği esirgeyerek başlatmışlardı cinayeti. Henüz küçük bir çocukken saplamışlardı bıçağı sırtına, bir cinayet silahıyla yaşamasına sebep olmuşlardı.

"Katiller" diye havlad Fluffy. Günlerdir kemirdiği plastik penis, ağlayan bir çocuğun ağzından düşen islanmiş ekmeği içi gibi yuvarlandı yere. Memurun biri fırsat bildi bunu, tuttuğu gibi açık kapıdan dışarı attı siki. Fluffy de gayriihtiyari peşinden gitti ki. Köpekten en nihayetinde ve neşe genetikti, "Dellil lan ol Ne atıyorsun!" diye azarladı memuru daha kideimli olduğu ortalığı ince ince süzüşünden anlaşılan biri. "Delliliği mi kalmış aramız delik deşik etmiş hayvan" diye kıkırdadı memur.

Amir çömeldiği yerden "Senin ben kafanı sıkıım" diyerek kalkıp bağırdı memura "Git getir lan onu buraya!" Laubali memur son şakasını kısıp bir tonda geveledi. "Eğitilmiş köpek olsa getirmişti şimdi".

Amir, Fluffy'nin peşinden giden memura baktı sinirle. Sonra ailesine döndü Kader'in. Bu ruhsuz, telassız, acısız aileyetleme tokat girişmek geldiğinden. "Siz de çıkan liftten aşağıda bekleyin. İnceleme yapacağız. Başınız sağ olsun."

Aile se etmedi. Çıkarılarken Kader'in kardeşi etraftaki eşyaları kaçça okutacağına dair küçük hesaplar yapıyordu. Baba, komodin üzerindeki suratız saçmankenin üstünde bir yuz anyordu. Anne, sağ dasolda kendilerine ait bir fotoğraf bakındı, bir eşya aradığını hatırlatacak ama göremedi. Ferahladı

İçti, dertlenmeyeceklerdi. Neredeyse mutluydular. Cinayet mahallinde onlardan bir iz yoktu. Oysa Kader ne zaman perçunu bu yüzüz büste takip tarasa, ona bakan kemik rengi suratızlıkta ailesini görürdü. Adli tabipler bir temiz inceleme bu büstün üzerinde Kader'in bolca tükürüğünü bulurdu.

Aile fertlerinin cellat karağında göğelen Kader'in üzerine son kez düştüler. Aktılar soğumuş bedeninden aşağıya ve sıyrılıp mor çileli ayak parmaklarının ucundan, eşyine vardılar kapıdan. Sonra siktir olup gittiler. Ölümünün şahidliğinden bile utanarak.

Elmadığı incecek bir yağmur çiseliyordu. Cöz damlar "TRANS CİNAYETLERİ POLİTİKİRİ" yazılı dövizlerin üzerinden usulca akıyordu. Kader'in arkadaşları, birkaç aktivist dernek, mahalleli apartmanın önünde sessiz sedasız yatıyordu. Fluffy

seyyar bir kokoreççinin önüne koyduğu kızarmışyuğuluğu istihla yiyordu. Kimse katil hayal edemiyordu. Nasıl bir canavardı, ne uğruna kıymıştı Kader'in canına? Şimdi burada aralarında mıydı? Oradan tedirgin adimlarla geçen biri miydi? Canvekanlarının buğusunu sıyrın esnaftan mıydı yoksa? Kimsenin aklına bu cinayetin bir katil olduğu gelmiyordu. Geleceğiyordu aslında. Zihinleri felç eden bir zehir, insanlığın, doğasına aykırı bulduğu birinin sadece ölümünü doğal karşılamasını sağlıyordu. Bu zehir insanın ar damarınatım hayatı boyunca öyle ince bir şırıngayla zerk ediliyordu ki kendisine benzemeyen

götürmediler. Peşlerinden havlayarak koştu bir süre. Yoruldu sonra, inleyerek soluklandı bir sokak arasınd. Gök güldü. Yağmur attırdı şiddetini. Bir merdiven altına sığındı. Fluffy. Bekledi.

Fluffy'nin sokağa düşüşünün üzerinden günler geçmişti. Sahip çıkan olmadı. Çöp eşeledi. Mahallelinin ara sıra önüne koyduğu artıkları beslendi. Sokak köpekleri tartakladılar birkaç kez, tecavüze yeltenene de oldu. Zor bela kurtuldu. Hiç huyu değişti ama bir kediyeşaladı. O da dişli çıktı, haşat etti Fluffy'yi. Arabalara havladı. Kuşlara, insanlara... Kader'in onu gezdirdiği parklara gitti. Ağaç diplerine işedi. Tasmalı köpekler gördü. Tasma, Kader'in evinde ya Fluffy'ye ya da müşteriye takıldı. İçlendi. Eski günler geldi aklına. Yürüyüşleri, sevinçleri, uyuyuşları geçti gözünün önünden. Her şey sadece sevgiden ibaretti. Ve bitmişti. Alı morlu ışıkların gezindiği akçapkaç tüyleri şimdi toza pistiye bulanmış, düğüm düğüm olmuş, keçelenmişti. Bir de üstüne pırlanmış, kaşınmaktan yaralanmıştı.

Bir gece, Kader'i öldüreni elinde ekmek poşetiyle giderken gördü Fluffy. Havladı. Bir kere de biraheneden çıkarken gördü. Salırdı. Girdiği binanın önüne yattı, inledi. Adımını her dışarı attığında yapıstı paçasına, kaç kez tekmelendi, dövuıldı. Peşini bırakmadı. Yine bir arbedede elini ısırmayı başardı katilin. Kaderi bırakayın elini parçala. Güçlükle çıkardılar köpek dişlerini katilin elinden. Belediyeye şikâyet ettiler Fluffy'i. Bir kuytuda kstırdılar. Ucu tasmalı bir sopayla yakaladılar. İğnelerle uyuşturdular. Evinden uzakta bir bannığa bıraktılar. Barnak kend' cinsinden süs köpekleriyle doluydu. Belli ki sahipleri ölüydü. Onları öldürenellerini kollarını sallayarak geziyordu insanların arasında. Kimi elinde bir yarayla, kimi yara almadan.

Kader'in kardeş avukatın bürosunda gözlerine inanmadığı bir vaziyete bakıyordu. Ablassiseks içşilgi yaparak kazandığı bütün mal varlığını bir hayvan bannığına bırakmıştı "Mina koduğumun orospusu" diye bağrdı.

Fluffy'tüyleri taranmış; aşları yapılmış ve uzun uzun sevilmiş vaziyette önüne yılmış mama tasına gömüldü kafasını. Barnağa bir güzellik, bir sıcaklık vardı. Kader'in köpekleri her zaman böyleydi. Son civesi. 🐾

Ötportreler

BENOİT HAMET

Her zaman hepinizin isimlerini teker teker söyleyeceğim. Hiç ben sizi birbirinizden ayırt eder miyim? HEPİNİZ benim canlarımsınız kuzucuklarım...

Adile Naşit

Gülmek hayatın en güzel eylemidir ve her ne varsa sizi bundan alkoyan, onları yok edin.

Charlie Chaplin

Bir insana dostluğumuzu o yaşarken göstermeyi öğrenmeliyiz, öldükten sonra değil.

F. Scott Fitzgerald

her şeyi yaşamadan uzaktarak yok olmasını sağlıyordu. Bu zehrin mucitleri, tacirleri,tatbik edicileri neslini siktigim nesline çekerdederesine uzayıp giden bir DNA zincirinin sarmalları gibi sıkı sıkıya bağlıydı genetik yapımıza. Kalıtsal bir kayıtsızlık vardı hamurumuzda. Sokup atmak cesaret istiyordu. O göt henüz yoktu insanlıkta.

Fluffyuyukuluğunu silip süpürmüş, Kader'in apartmandan çıkırlan cenazesini izleyen kalabalığın arasına karışmıştı. Yağmur kıvrık tüylerinde kunuyan karni sulandırırms, çözmüşü İslak her köpek gibi silindi Fluffy. Kuçuk bir oto yıkama makinasının döner fırçası gibi sallandı tüyleri. Kader'in karni kapının önünde bekleyen insanların üzerine sıçradı. Hiç kimse hissetmedi. Kader'i çıkardı polisler, optasıye götürdüler. Dövizi aktivistler, insan hakları savunucuları, gönü güzel birkaç mahalleli ve sık görüşmediği sıkı dostları polis aracının arkasından gittiler. Fakat Kader'i en çok seven kişiyle, Fluffy'yi

ECE

TEMELKURAN

Gürültüde...

Utanç kavramının son kırk yıldır küresel olarak nasıl bir evrim geçirdiğini anlatıyorum ve bunun politikaya nasıl yansındığını. Utanması kalmamış bir dünyaya doğru nasıl hep birlikte yuvarlandığımızı anlatıyorum.

AMA SİZİN AYIBINIZ NE?

Bir arkadaşım var, kızını "ayıp" sözcüğünü kullandıktan büyümeye çalışıyor. Bizim ve bizden önceki kuşak kadınların kırıldığı yerlerden kırılmadan kadın olsun diye. Fikirlerinden söz ederken eteğinin boyuna kafayı takması, çok güldüğü zaman kendini suçlu hissetmesin ve canı yandığı zaman bağırabilin diye. Ama ayıp tek türlü değil ve hepsi sakatlatmaz insanı.

Hamburg'da utanç kavramının son kırk yıldır küresel olarak nasıl bir evrim geçirdiğini anlatıyorum ve bunun politikaya nasıl yansındığını. Utanmazlığı bir onur madyası gibi takip ortaya çıkan liderleri ve bu liderlerin nasıl cahil kitleleri utanmazca şeyler yapmaya cesaretlendirdiklerini. Utanması kalmamış bir dünyaya doğru nasıl hep birlikte yuvarlandığımızı anlatıyorum. Dinleyicilerden genç bir kadın kalkıp sordu, "Ama utanç bizi engelleyen bir duygu. Siz bu engeli yendiklerini getirmeyi mi savunuyorsunuz?"

AYIP VE UTANÇ

Ayıp ile utanç arasında çok fark var. Ayıpbizim dilimize, dünyanın bizim daha yakın olduğumuz Doğu'suna yakın bir kavram. Zaman zaman utanç içeriyor olabilir ama daha geniş bir mesele. Ve aradaki fark hakikaten doktora tezlerinin konusu olacak kadar derin. Bir gün belki o konuyu da açarız ama bugünkü mesele şu: Bugün siyasi iktidarı elindetutanlar için ayıp ne? Neyi ayıp sayıyorlar, ben bunu merak ediyorum. Çünkü toplumların ve insanların ahlaki hayatını düzenlemek için bazı yasakların olması icap eder, onaylanmayan bazı davranışlar, tutumlar. Bugün Türkiye'de o ne? Ülkeyi idare edenler ve yeni bir toplum şekillendirmeye çalışanlar için kötü, yanlış, hasılı ayıplan ne?

SÜSLEME, BEZEME, VARAK...

Geçen ay sosyal medyada bir video dolaştı, post-produksiyonu, profesyonel bir videoydu. Anlaşlan hızlıca zengin olmuş, iktidara epey yakın bir ailenin yeni doğan bebeği için okuttuğu mevlit. Yani galiba

mevlitti o kadar çok süsleme, bezeme, varak ve ıvr zıvr vardı ki "okazyonun" sebebi arada pek seçilemiyordu. Küçükülüğümde gittiğim mevlitlerde şerbetin üzerinde yüzen çam fıstıkları dudağımla yakalamaya çalıştığım geldi aklıma. Biz büyürken mevlidin en "lüks" yanı buydu.

'MACARON'LU MEVLİT DÜNYASI

Anlıyor; kurmayla çalıştıkları bu yeni ülke için yeni bir yaşam kültürü, özenlecek yeni şeyler oluşturmaya çalışıyorlar. Müteveddin bir üstünmiş ve tutucu statü göstergeleri tanrı peşindeler. Ve bu sebeple masaların üzeri pembe rengiyle çarşık olmak üzere Fransızların meşhur kurabiyesi macaronla dokuydu. Macaronlu mevlit dünyası. Bunu da anlıyorum. Ama anlamadığım şu, bu ayıp değişe ne ayıp?

Ve şunu biliyorum: Beni mevlitlere götüren büyük annem Müeyyet hanım ve ninem Fatma hanım görseler, gözlerini açıp, kaşlarını kaldırıp, kendi seslerinden bile utanarak "Çok ayıp" derlerdi.

ORTAK BİR AHLAKİ KOD

Müeyyet hanım, Çerkes'ti, babası saraydavetirmişmiş derlerdi hep. Annem tarafından annememin annesi olur, ben üniversiteye giderken kaybettim. Kocalı

Bizden ayıbı aldılar, bizi daha alçakgönüllü insanlar yapan ayıbı. Onu geri getirmek çok zor.

çarşılarda yatard ve kendisini 100 yaşına kadar hiç gecelik görmemiş, hastayken bile.

Fatma hanım, yörüküdü, Fethiye'den. 19 yaşında uç çocukla dul kalınca sırtına dikmiş makinesini yükleyip köy köy gezerek elbise dikmiş ve hepsini üniversitenin mezunetmiş. O günlerden kalan bir tabancasıydı, fildişi kabalı.

İkisi ayrı masalı farklı anlatırlardı. Karşı karşıya otururlar; Fatma hanım bağdaş kurarak ayırdede. Müeyyet hanım koltukta bakacakları bitişik. Fatma hanım kaba yünden kazaklar örerdiler, Müeyyet hanım incecik danteller. Aynı masalı Müeyyet hanım kibar versiyonuyla, Fatma hanım köylüversiyonuyla anlatırdı. Hiçbir şeyleri birbirine benzemeyen bu iki kadın arasında büyüdüm ben. Ama şimdi ikisini de düşününce ortak bir ahlaki kodları olduğunu hatırlıyorum ayıp konusunda. Böyle bir mevlide gitselerdi, döndüklerinde ikisi de kendi meşrebine şöyle derdi, "Çok ayıp."

Ülke siyaseten ne olur bilemem ama bizden ayıblı aldılar, bizi daha alçakgönüllü insanlar yapan ayıbı. Onu geri getirmek çok zor. ✨

KAMU SPOTU

TEVFIK
MERKUT

YUTUB,
INFLUENSIR,
STARTAP,
LAFLARINI
AĞZINDAN
DÜŞÜRMEYEN
10 KİŞİDEN
7'SİNİN
AİLEDE
HAYIRSIZ
SIFATIYLA
ANILDIĞINI
BİLİYOR
MUYDUNUZ?

10
YAŞINDA DA
DERS
ÇALIŞCAM
DİYE
ANASINA
BİLGİSAYAR
ALDIRMIŞTI!
BİR DAHA
DÜŞÜNÜM!
ÇİLEKE
ANAM
DERNEĞİ

RAKILI
ORGANİZAS-
YONLARA
GEÇ
GİDENLERİN
%97
İHTİMALLE
MASANIN
SIKICI
TARAFINA
OTURDUK-
LARINI
BİLİYOR
MUYDUNUZ?

GEÇ
KALINMIŞ
RAKİ
KABIR
AZABIDIR
VE KABIR
AZABINA
200 LİRA
VERİLMEZ!
BİRK
KAFKASLI
SABANCI
MUTLUĞUNUN
DE ÇABUK
DE KALIR

ORTADO-
ĞULU 10
ATEİSTİN
8'İNİN
CUMA
MESAJLA-
RINA
CEVAP
YAZDIĞINI
BİLİYOR
MUYDUNUZ?

KANDİLİYDİ
BAYRAMIYDI
DERKEN
BİR ATEİST
HAYATININ
4 YILINI
İTİKATLI
BİR
MÜSLÜMAN
OLARAK
GEÇİRMEK-
TEDİR!
İLİMLİ
KİTAP

Bazen insanı umutsuzluk, değil umut öldürüyor.

"Özgür Topraklar, rahat bir şekilde yaşayan bizler için neredeyse kimsenin bu rahatlığa sahip olmadığı bir dünyayı hayal etmemizi gerektiriyor. Bu, Neel Mukherjee'nin etkisinin, tutkusunun ve gücünün bir işaretidir." – *New York Times*

"Tek kelimeyle muhteşem... Özgür Topraklar, baş döndürücü güzellikte bir roman ve Mukherjee'nin çığırının ve özgün ve yetenekli yazarlarından biri olduğunun kanıtı." – *NPR*

"Neel Mukherjee'nin nefes kesen romanı Özgür Topraklar, okuduğum en güzel şeylerden biri; kelimelerin tam anlamıyla huzursuz eden, unutulmaz sahnelerle dolu, görüntülerin, dilin ve karakterlerin yanı sıra bir toplumun servet ve güç eşitsizliği karşısındaki öfkesini, amansız halini gözler önüne seren bir kitap. Uzun, çok uzun zamandır okuduğum en şaşırtıcı ve en parlak roman." – *Hanya Yanagihara*

"Olağanüstü bir başarı. İnce ve çok katmanlı kurgusu, sosyal adaletsizliğin vahşetinin bir tablosu; düşünün hayatlar yaşamak zorundakalan karakterlerinin onuru üstündesizlerle duran bir anlatı. Çok güçlü ve etkileyici bir roman. Bitirdiğim an, tekrar başladım." – *The Guardian*

timas.com.tr

timasyayinigrubu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

iyi ki kitaplar var...

SİNEM SAL

Kendimi şarkı söyleyemeyen, söz yazamayan
Sezen Aksu gibi hissediyordum. Bunca duyguyla ne yapacaktım?

TRAVMA YÜKLEME BANKASI

- Vadeli Trauma Hesabınızı zamanından önce kapatırsanız, kazandığınız paradan yararlanamazsınız efendim.

- Anlamıyorsunuz galiba. Bakın bunca yıldır bir kez olsun bir müşterinizi memnun etmediniz olmuştur. Ama parayı acilen çekmeye ihtiyacım var. Çok sıkıttım.

- Sizin için elimizden geleni yapacağız Vedat Bey. Gün içinde bizi haber bekleyin.

Borçların kazanımın iki katı olmuştur. Her zaman. Trauma Yükleme Bankasıyla biraz toparlandım. Burada çalışmaya başlayalı tam üç yıl oldu. İlk iki yıl travmalardan nasıbsını almakla meşgul olduğumdan başımı kaldıracak hâlim kalmıyordu. Kimseye görünmüyordum, sadece o ay bana verilen travmanın ağırlarını çekiyor, bu ağırları çekerken para kazanıyor, kazandığım parayı harcayacak zamanı da bulamıyordum.

Trauma Yükleme Bankası'nın en önem verdiği husus gizlilik. Trauma Yükleme Bankası hakkında konuşabilirsiniz ama orada çalıştığınızı kimseye söyleyemezsiniz. Ben de öyle yaptım. Sırf bu sebepten, her ay farklı bir ruhsal bozukluğa sahip gibi davranırdım. Arkadaşlarımı tok tok kaybettim. Bir sonraki raki sofraında nasıl bir hikâye sıkacağımı artık kimse bilmiyordu. En temiz hâliyle delirdiğimi kabullenip benimle ipler attılar.

Şirkete olan güvenim çalan telefonla ikiye katıldı.

- Size özel bir teklifimiz var Vedat Bey

- Dinliyoruz.

- Bugün ofise gelerseniz, hemen yüklemenizi yaparız. Yaklaşık iki saat sürecektir olan Trauma Terapisi sonunda yükleneceniz bu travmayı iptal etme şansınız yok. Diğerlerinden biraz daha uzun sürecektir.

- Olur.

- Tam 21 gün. Bu özel bir travma olduğu için Vadeli Trauma Hesabınız, önden boşaltılabileceksiniz.

- Kabul ediyorum. Yarın saatte oradayım.

NEDEN SAÇLARIM BEZALEMİYŞİ!

Terapiden çıktığımda saçlarım bembeyazdı. Karıma yumruk, sırtıma tekme yemiş, kafama darbe, kılıbıme yük almış gibiydim. Zaten bir güzelliğim yoktu. Anlatımların ardından saçlarım siyah oldu. Saçlarımın beyazlaşması bir şey değildi. Benim için bu travma, neden terk edildiğini bilmekten daha hafif. Şimdi anlıyorum.

İnsan
kendi travmasını
en cevval
dedektiften daha iyi
takip ediyor.

Bankanın ATM'sinden Vadeli Trauma Hesabındaki paramı önce ev sahibine sonra da anıme EFT yaptığım gibi kendimi Beyoğlu'na attım. Epeydir gismemiştim. Çok mutlu olduğum zamanlarda, o mekanlara saati bomba yerleştiriyorsunuz ve artık mutlu olmadığınız bir günde, patlıyorlar.

Birdenbire hatırladım Gülz'ı. Karımdaki yumruk güçlendi. Buralarda bir yeryerde dükkânı. Sahafkar Çarşısı'nın üst katındaydı. Trauma çekerken başıma sık gelen bir şeydi. Aniden kendimi hiç gitmediğim yerlerde bulurdum. İnsan kendi travmasını en cevval dedektiften daha iyi takip ediyor.

Gül Sahif'in önünde durdum. Kendimi şarkı söyleyemeyen, söz yazamayan Sezen Aksu gibi hissediyordum. Bunca duyguyla ne yapacaktım!

"Aradığınız bir şey var mı?"

"Yok, dylesine bakıyordum," diyebildim. Herneki tanıdım sesini. Saati bomba patladı. Yıllardır aklıma gelmeyen her şey hatırlamaya başladım aniden. Dayanılır gibi değil. Her şey iyi gidiyordu.

Yılların yitimi anımsıyordum. Bıyık kırıyordum. Ama neden ayırdığını bilmemek, neden terk edildiğini bilmekten daha hafif. Şimdi anlıyorum.

"Adı nisan Gülz'ı"

"Adılım."

"Anlıyorum."

"Anlayacağsın tabii."

"Yirmi günün sonunda seni mi anlayacağım, yoksa kendinden nefret mi edeceğim?"

"Çok dertlenme. Geçekten. Önce yemedim içmedim kesileceksin. Dışarı çıkmak istemeyeceksin. Uyumak için suyla haplar yutacaksın muhtemelen. Belki buraya birkaç kez daha geleceksin. Hayatta duymak isteyeceğin iki ses olacak, bin benim sesim, diğeri İsrail'in borusu. İksini de, bazen ikincisini daha çok istemene rağmen, bir türlü duymayacaksın. Anlamaya çalışacaksın. Anlamaya geçecek gibi gelecek. Anlayacağsın ama geçmeyecek."

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü başıma geldi."

Dükkândan çıktım. Trauma vademim dolmasına yirmi gün var. Gülz'ı anlayarak kendimden nefret etmeye yirmi gün var. Şirketten istemeyeceğim. Anlatımların ardından saçlarım siyah oldu. Saçlarımın beyazlaşması bir şey değildi. Benim için bu travma, neden terk edildiğini bilmekten daha hafif. Şimdi anlıyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Asma ağlar, taş ısınır, belki ay ışığı olur denize akarım. Çift tepeli servi fidanına sarılır yabani gül dalı, son tomurcuğunda açarım.

BELKİ BAHÇESİ

Bir bahçem olur belki, ben de mevsimleri tanırım. Günü gecenin, öbek öbek akdikleni akantuslardan ayırırım.

Hibir çivinin demediği öyle bir sessizlik bulurum ki denizimden gemiler geçerken bir gonca patlasa kıyamet kopuyor sanırım.

Sarman bir kedi yavrular, ağzı var dili yok kehribar kopeğin yaraları sağdır. Rüzgâr gözlerini sıvazlarken mersin dalları takarım başıma. Şam ışığı sandaletlerini bağlarım.

Asma ağlar, taş ısınır, belki ay ışığı olur denize akarım. Çift tepeli servi fidanına sarılır yabani gül dalı, son tomurcuğunda açarım.

Bahçemde bir hoşluk bulurum belki bir zamanlar sahip olduğum güzellik hatırına. Kayda değer bir rüya görürüm ben de. Hiç bilmediğim bir sevinçten nasiplenir, ırmak gibi ırmağa, Nil gibi denize kavuşurum.

Ruhumu taşıyan bedenim ilk kez bana yabancı gelir. Yollardaki işaret taşlarından şehrin yönünü öğrenirim. İlk kez gittiğim cihete dikkat kesilirim.

Can evime vuran iki sancı arasında bir parça nefeslenirken şifa iner elim, kendi yaramı sındırır, kendi sızımı dindirir. Büyük fırtına beklerken küçük bir esintiyle geçitiririm.

Kızgın güneş altında bir ağaç gölgesi bulurum belki, gövdesine kazınmış ismini tanırken sevinirim. İsmim koyulur yeniden, yeniden haneme doğabilirim.

Balmumundan bir tablete kazırım harflerim kaderini. İçindekini artık tutmazı salarım. Dertimi açtığım ağacın benden daha dertli olduğunu görmezden gelir, tek dinleyeni kuşlar olan hikâyemi anlatırken bir cümleyi evirir çeviririm.

Sen önünü
aç yeter ki
su nasılsa
yolunu bulur.

Çözülür dilimin bağı, yeniden şair kesilirim. Değil mi ki bir zamanlar tütü-mü-cize-güy idim. Hangi zeytin ağacı istenisi dalından çarmlı çatılmasın? Şimdi harflerden korkan biriyim. Karanlıktır gülüşlerim, deliyim ben deliyim.

Bu koptu ve ben nereden koptuğunu biliyorum. Keskin bir çığlıkla uyandım sabaha. Odanın içinde benden başka kimse yoktu ama ses benim sesim değildi. Kendi anlamının dışında kullanılan sözcüklerden vazgeçmem gerekti. Sonmüştü ateşi yağmağınmı tülüyle tutuşturamadım, ırmaktan sepetle su taşıyamadım, karaya oturmuş gemiyi kuşağımla yürütemedim. Taşlara da kırıldım, göklere de indim.

İki satır karaladım ıslak kumun üstüne. Sonra kendi adımları saçlarımla kendim sıldım. Niye mi? Arkasından öyle bir karanlık gelir ki bilsen bu aydınlığı sen de istemezsin. Herkesin öleceğini sanki bir sen bilirsin.

Hakikatin, dili iyilikmiş özü sadelik. Hangisine inancımı yitirmeliyim şimdi? Yılığım mı sadeleşti mi? Tarihi anlata anlata önceki tarihlerle güvenimi yitirdim, gözümle bir şey görmedim.

Yine de bu dünya böyle bir yer işte, böyle diyebiliriz. Unuttuğumu fark bile etmeden unuttuklarını hatırlayabiliriz.

Dalından kopan yaprak daha yere düşmeden kahrım da lütfüm da gözlerimin önünden geçer belki, benim hayatımın film şeridinden neyi eksik ki?

Ben ki her defasında altı dalgağı sayıya da yedincide boğulan biriyim. Doğmayı becerdim de ölmeyi mi beceremeyeceğim?

Sen önünü aç yeter ki su nasılsa yolunu bulur. Dün bugüne kavuşur, yarından hayır umulur. Bir mağarada uyurum belki, daha uyanmamış olur. Yağmur toprağa, dua duaya karışır, geriye bir gölge kalır. ❀

Mehmet Ali & Akşanşefası

**İnsan kalabilmek, içinde kaybolmaya başladığımız
bu dipsiz kuyudan çıkmamıza bağlı.**

KUYU

Kıbrıs Markası kıtları, bir dönemmiş meşhur oyunu "Hıraları"dan esinlenerek bir dişi anket sonucu hazırladı ve bunları doğrudan Markası yoneltti. Yazdığı kitaplarıdan kapitalizmin nasıl yıkılır diye (özellikle) Kıtların kurucuları arasında kendisi de vardı. Marks, bu anketin gün yüzüne çıkmasıyla beraber bazı bir anlık kişisel zevkleri ve tutkuları da taşıyormuş oldu. Bu sayede onun sevgili rengin kırmızı, en sevdiği meymin balk, en sevdiği bitkinin ise diğne ağacı olduğunu öğrendi. Ama bunlardan daha da önemlisi kıtların ona hayatı düştürmüş ne olduğunu sormaları ve bu yanıtları almaları! Nihil humana a me alienum puto. Latince olan bu cümle, "İnsana dışı hiçbir şey bana yabancı değildir" manasındadır.

Markis'i okumaya başladığı ilk gençlik yıllarından beri anlayışında dönüp duran bu sözün asıl muallifinin, milattan önce 195 yılında doğduğu tahmin edilen antik çağ filozofu Kartacalı Publis Terentius olduğunu, çok sonradan öğrendiğini itiraf etmeliyim.

Dünyemize, insanın diğer insanları anlaması ve oldukları gibi kabul etme çabasının, neredeyse 2500 yıllık bir geçmişi var. Ve üstelik Marks'ın literatürüne girmiş olan bu cümle, onun izini takip eden milyonlarca insanın insan olma mücadelesine ve kendi türünü sorgulamasına katkıda bulunduğu için de ne kadar önemli.

ANLAMLI BİR İKAZ

Babamın Devleti'nden taşıyıp
getirdiği evimde sık sıkla tekrar
"İttig, 'insan kültürünü boynu
yoluktur" deyiminin bile bu düsturla
yakın bir bağ olduğunu hatırlama
gelişiminde gulumserim. Elbette ki sözün
bere bir karşılığı insanın hindi gibi cinsinin
çiplak olduğunu anlatıyor ama daha fazlası
var. Deyimin kullanımı amacını, "insandan her şeyi
beklemeyin" uyarısını yapıyor. Başka bir ifadeyle,
toplumun doğrudan kendi içine yönelik anlamı bir
ihtar belki...

İnsan her şeyi yapıyor. İyi de olabiliyor, kötü de... Yekdiğerinin boynuna sevgi duyduğu için de sarılabiliyor, boğmak için de... Ve biz bu hakikatle hep karsılıyoruz. O yüzden bazen seviniyor, insan olduğumuz için mutluluk duyuyor, bazen de yerin dibine geçiyor. İnsanlığımızdan utanıyoruz

BİR MEÇHUL ARAFTAYIZ

İnsan başına gelenlerden ders alan ve bu dersi
bırakmıyacak meyyal bir varlık olduğu halde, her
defasında başka bir kötü yanını kırk günün
çıkıp ortaya çıkıyor. Üstelik bu kırk günün
normalleşerek kendine yabancılaşarak
sajınak ile yabancılaşarak, her bir kişi bir kişi
bunymış, her bir kişi sadece yaşam, yaşamı değil, yaşamı

Çünkü oluyoruz ve önce düşünme imkânımız da kalmıyor. Bazen sefaletten oluyoruz, bazen hastalıktan, bazen savaşta, hatta bazen de barışta oluyoruz. Ve bu felaketlerin ne kaynağını soruyoruz ne de çetresini tutuyoruz.

Çünkü yaşıyoruz ve yaşamak için o kadar çaba sarf etmemiz gerekiyor ki, durup bir nefes almaya bile zaman bulamıyoruz. Bazen ölmek istememize rağmen yaşıyoruz, bazen sürgünde, bazen karanlıkta.

Sanki başımıza yeterince felaket gelmemiş gibi, büyük bir felaketin gelme ihtimalinden korkuyoruz.

soğukta, kırıntı, pasını içinde, sarıyide, tarımda, her yerde oluk oluk ter dökerek, adına yaşamak denilen bu saçmalık içinde boğuluyoruz. Ölümle yaşamın arasındaki çizginin kaybolduğu yerde, bir meçhul arafta salınıp duruyoruz.

GÖRMEK İSTEMİYORUZ

Çünkü unuttuyoruz. Bazen bize yapılan kötülükleri,
bazen yaptığımız kötülüklerin cabucak unuttuyoruz.
Üzerimize yağın bombalar, kurşunlar, insan çiklikları
PDF Kitap Arsi ve https://
kusan hiçbir sesi duymaz hale geliyoruz. Duymak
(istemediğimiz) bu sesler bir kulağımızdan girip

BOYUN EĞİYORUZ

HİÇLEŞİYORUZ

Çünkü korkuyunuz. O yüzden yalanlara inanmıyorsunuz da inancımı taklidi yapıyorsunuz. Ama zamanla neyin doğru, neyin yalan olduğu birbirine kayıyor. Sonrattan, edebiyattan, bilimsel uzlaşımlardan, kendimizi etkilerde bir toplum içinde koşturanlara ya da dışlardaki gösterilen ahlaki hayatların büyüseni kapımdanmış ya yüzden. Hayatı sıradanlaştırıyor, hiçiyoruyor. Sanki başımıza yeterince felaket gelmiş gibi, büyük bir felaketin gelme ihtimalinden korkuyoruz.

Bu katastrofik durum insana yabanci deñil diye düşünmek de, eminde somutlari varlık sorunu kendini düşündürür. Kendi kaybolmisi ya bastırdırmizi bu düpet kuyudan çıkarmiza bağı. Aksi halde gerise insan deñil, ve kemik yigidenin ibaret bir varlık kalacak. O yüzden Marks'ı yeniden okuyup, "İnsanlar, temmuzun bir başka seçene deñiz kulağı" diye düşünmeli. Hani o, insani düştüğü yenden kaldirmisi maktedir. "Bütün umudum kendimde" sözüne...

Alberto Manguel, zevkle okunan bir yazar olduğu kadar, sıkı bir konuşmacıdır da. Onunla sohbet etmek bir zevktir.

Mehmet Ali & Akşamsefası

HİÇ BAŞLAMAYACAKLAR İÇİN YINLANI YANLIŞ EDEBİYAT

"İnsan öykü olunca
küsme hakkı doğuyor"

Ferhan Şenşay, Gecedeste'den

VEDAT

ÖZDEMİROĞLU

Lev Tolstoy: Rusya'nın steplerinde doğdu, step Rusyalarından büyüdü. Moskova Garı'nı görür görmez yazar oldu ve ilk eserini bir trenle solale etti yadı. Oysa solak değildi. Rusçada duyulan anlama gelen "Sutvego" dergisini çıkardı. Yazdığı "Hacı Murat ve Ortakları Kuruyemiş", "Abra Kadabra" ve "Savşama Barış" adlı romanlarını içindeki çeşitli öğütler veren yazar, son 11 yılında sakalını kitap ayraç olarak da kullandı.

Yaşar Kemal: Gerçek adı Yaşar Kemal'dir. Çukurova'da doğdu fakat Çukurova'da doğan tek kişi o değildi. Genç yaşında Zalımlı Ağalar Şenliğinde halay çekmeyi reddettiği için Japonya'ya gitti ve orada "Kıyıkı Memet" adlı yapıtını kaleme aldı. Çok çeşitli deride çevrildi, o kitapları okumaktan bir sene kendini unuttuğu rivayet edilir. "Yer de bir, gök de bir", "Karınca'nın Şu Ettikine Bakın", "Ferhat Gögör Kan Ağızlı Baksana" bazı eserleridir.

Charles Dickens: Bir İngiliz anlatıcısının dördüncü oğlu olarak, İngiltere'de ve İngiltere olarak doğdu. Londra'nın Sisi Radyosu'nda program yaptı. Ama canlı yaşında hiç konuşmuyor, hep yazıyordu. Bununla yudeşti ve yazar oldu. "Tom Savory Pastanesi" adlı romanı, yıllarca elden ele gezezi çünkiteki kışyadı.

Sait Faik: Sait Mat diye de bilinir. Genç yaşında yanlış bir vapura bindi ve Burgazada'ya düştü. Ada o vakit ıssızdı; Faik, ıssımkı ilki hikayeleri yazdı. İstanbul sevgisi ve İzmir'e mesafeli düşünceleri tanır. "Adalarım Adan Eden Adaları", "Son Kuşbaşı Ustaları", "Abasyanık mi Kafasızlık mül" yazdığı kitaplarından ne eksik ne fazla, üç tanesidir.

Fyodor Mihayloviç Dostoyevski: Prusya'da doğdu. On yaşında P'yi aldırdı. Türklerin ta o kadar uzaktan gelp, riçin Rus sınırında nihayet durduklarını düşünse düşünse yazar oldu. "Suçlusyam Arayam", "Belatından Notlar", "Beyaz Gececik", "Karamurat Kardeşler" yapıtlarından bazılarıdır. Kumara olan düşkünlüğü yüzünden, ilk evliliğini Karo Küzi ile yapıyadı.

Sabahattin Ali: Ünlü Türkçe harfleri, a ve i'dir. Kuyucak'ta doğmuş. Bina mantolama işinde çalışan Madonna ile tanışarak yazar oldu. Bir süre "Selahattin Abi" takma adıyla yazdı ama çok kısa bir süre, sadece yarım gün. Yuvarlanarak gözük takmasıyla ünlüdür ya da yuvarlak...

Nikolay Gogol: Ünlü Rus salatasıyla aynı dyardandır. Sen Petersburg, ben Sibirya, mufettiş kivesiyile tüm ülkeyi gezmiş, sessizce gözlem yapmış insandır. "Yazdığı başka mevzu, adamı etkiledi." "Zülü Çanlar" adlı eserinde zombilerin sonuna ekledi. "Paltol" adlı hikayesinde ise tüketimi kırkukleyerek

ilk ürün yerleştirmeyi, nasıl derler, çakmışır. Bazi yazdıklarını yaktığı gibi, askerliğini de yakmışolduğu ara ara söyler.

Oğuz Atay: Türkiye ruhu üzerinde çalışırken tesadüf sonucu Gurcistan ruhunu saptayan modern yazar. Roman kişilerine ilginç isimler bulmakla ünlüdür. Buna karşın kedsine "Minnoş" ismini reva gormesi manidardır. "Tutunamayacak" adlı romanı esasen tknaz bir adam olduğu ve kendisini yazsın diye yazar yarattığı dile getirilir. Her kişin kendine göre bir fikri olabiliyor...

Cervantes: Ünlü Don Kişot epizodunun ve Sancho Panza novellasının ve Dülience nutellasının tek yazarı. İspanyol'du ama iki kere, dört kere ondu.

Portekizli sanan da oldu, Şövalye gibi bir yaşımı savunmuş, emekli olana dek de bir kere mat zirh giymiştir. Son hikayeyi yazdığı düşünürken, ilk romanı yazmış olduğu sonradan sonraya aykırıydı. Adı, Zaragoza'da tam teşekküllü bir yeldergirmene verilir, törene belediye personeli ve yakınları katılmışlardır.

Victor Hugo: Geçmiş yüzyıllarda yaşayan çok önemli ve sinirli bir Fransız yazar. Geçmiş derken, o yaşadığı zaman şimdiki zaman idi, daha o zaman geçmiş değildi idi. Sirtında tambur taşıyan Zangoç Quaresma'nın ve sokak koçu Esmer Aba'nın hayatını anlattığı "Sefieller" çok ilgi çekti. "Ben roman yazmam, romanlar benim alımı yazarlar" lafını söylemiş fakat çok hızlı söylediği için çoğu kişi anlamışır. Resme de bulmuş, yaşlanınca yağlı kış karakaleme dadanmışır.

Mihail Cemal Kuntay: "Üç İstanbul" romanıyla şöhet kazanmıştır. İlk üç boyutlu kitabı yazan kişi olarak bilinir. Oyle diyen biriyle ben tanıştım. Kuntay, romanının kahramanı yazar Adnan Bey'in gerçek

kişi olduğunu kitap çıktıktan sonra öğrenmiş ve bu surette yine başka bilgiler de öğrenmiştir. Romandaki yan tiki Sakallı Celal, aynı zamandayazının sözlüklerdeki gizli addır.

Vasconcelos: On ismi olmayan Brezilyalı yazar ve ön libero. "Şeker Pancarı" adlı kitabı okurken yenilme özelliği nice eve girmişir. Romanın çocuk kahramanı Zeze, şimdiki büyüme ve Rio'da bufe açmıştır. Ortanın adı ise Pepe'dir. Yazar, veyle evlilikten bikkın ve yedi veya sekiz çocuk dıysdır.

Yusuf Atılın: Ülkenizde butik otel getiren kişi olarak da bilinir. Ege bölgesinde doğdu, on yaşında "Yine mi Sozeliz, Yine mi Çiçek" adlı ilk hikayesini yazdı ve Pornova adlı radikal dergide yayımladı. "Anayurt Hotel" adlı romanında bireyin yalnızlığını ve toplumun süver tutkusunu işledi. Romanın kahramanı Zebecet, herhangi bir kahramanlık yapıyor hiç idi. Yazar, kendin adında, soyadında olmayan e'yi kahramanında çokça kullanarak, "E yani!" mesajı vermiştir ve de boyler...

Friedrich Nietzsche: Alman Filozof ve Doğru Alman gümrük memuru. Kirlarda ayaklarıyla denemeleri yazdktan sonra, Berlin Fikir Akademisi'ne üstün insan olarak atandı. "Boyle Buyrun Zühtü" adlı romanı şahane gibi bir çalma olarak karşılandı, yazar için sevindisi de çaktırmadı. Yalnız valla da hakaten hiç çaktırmadı. Bir gün kendisinden ayrılıp tez yazmasına çok içlerdi ve son olarak "Atlara Deği Tek Ata, O da Sadece Bir Kere Fıslayan Adam" isimli bir pıyes, belki de yadı mi ne?

Reşat Nuri Güntekin: Hüseyin Rahmi Gürpınar romanı yazardır. Öğretmenliğe başladı ama öğrenciliği de sevdiyordu ve ilk hikayesini aşıp bir koğanın full çekil mahzeninde yazdı. "Çalkısı" adlı romanı, Manyas Kızatı Fuarı'nda altız bebek ödülüne layık görüldü. Yazar, bu romanda yenilki kızlara cesaretverirken, bir yandan da meklemetine tesis yaptırması çalıştı. Devrik cümleye aşırı düşkün oluşu, dikkatli gözlerden ve Nigdeli gençlerden kaçınırdı. *

Yaktın benim Ferhan Şenşay ağılı Mar mürekkepke
ve de alto yazıyı Gecedeste'yi
nutunemek tek isim oldu ki yir okumak ağır
moral. Emekçi ellerime sağla güzel ustam...

**Yasalara saygı göstermeme,
kurallara uymama
konusunda dünyanın en
özgür ülkesi sayılabiliriz.**

ÖZGÜRLÜK RÜZGÂRLARI

Özgürlük kadar yanlış
değerlendirilen, herkesin
kendisi çıkarına göre yorumladığı
kavram azdır sınırlım. Özgürlük
sorumlulukla birlikte var olabilir.
Sorumuz özgürlük bir yanılsamadır.

Konuya Türkiye özelinde bakalım.
Bu ülkenin özgür olmadığı, özgürlük
rüzgârlarının esmediği çok açık
ifade özgürlüğü, örgütlenme
özgürlüğü, kadınların özgürlüğü,
bireylerin özgürlüğü gibi konularda
dünyanın en geri ülkeleri
arasındayız. Ne var ki başkaları
konularda bu ülkede gereğinden
fazla özgürlük var. Mesela yasalara
saygı göstermeme, kurallara
uymama konusunda
dünyanın en özgür
ülkesi sayılabiliriz.

Kamu arazilerini
yağmalama,
tarihi eserleri
yıkarak
ormanları
yakarak kaçak
binalar dikme,
hatta mahalleler
oluşturma konusunda
da özgürlüğümüz sonuz.
Berlin, Moskova, Londra, Paris,
New York gibi şehirlerin yüzde
80'inin kaçak yapılardan oluşması
mümkün mü? İzin almadan
kazmak üzere girişilen bir tek bina
bulunabilir mi? Ama bizim bu
konudaki özgürlüğümüz sınırsız. İş
dünyamız, piyasamız, işçi-işveren
ilişkilerimiz, vergi anlayışımız,
siyasetimiz, kısacası hayatımızın her
alanı kural tanımaz, kanunsuz.

SUÇ İŞLEMİ ÖZGÜRLÜĞÜ

Bir an için İngiliz yasalarının aynı
güçle burada uygulandığını hayal
edin. Yarı sabah uyanıldığında,
adını basında duyduğunuz bir sürü
ünlü insan demir parmaklıklar
arkasında olur. Ama burada temel
insan hakları ihlalleri, yasadışı
yürütülen operasyonlar, hatta cinayet
tecavüzleri değil, şifir yazanlar.

sivil toplum temsilcilerini,
entelektüelleri hapse atarlar.
Bu açıdan Türkiye'deki suç işleme
özgürlüğünü aşırı buluyorum.
Yasaların uygulanmadığı, kurallara
uyulan bir ülke istiyorum. Tecavüz
ederlerin, kadın dövenlerin, töre
diyerek kızlarını katledenlerin,
şehri yağmalayanların, yayanların
üstüne araba sürenlerin hoş
görülmesinden, onlara anlayış
gösterilmesinden nefret ediyorum.
Keşke yasalar çok daha sert
uyulsana ama adil biçimdetabii;
bugünkü gibi değil.

DEMOKRASİNİN ÖZÜ

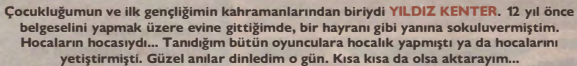
Herkesin uydacağı kurallar,
ortak hareket
etmenin ve bir
arada yaşamının
bilinciyle
belirlenirse,
onlar sayesinde
güzelikler
üretir.
Yurttaşların
birbirlerinin payını
azaltmak anlayışını
aşan ve ortaklaşmacılığa
dayanan bir özgürlük anlayışı
geştirilir.

Demokrasinin özü bu olsa gerek.
Yasaların ve kuralların kimseye
aynıcalık tanınamadan uygulanması,
bunlara uyma ahlakının geliştirilmesi.
Başka bir deyişle, örgütlülük
bilincinin gelişmesidir demokrasi.

Özgürlükçü bir örgütte, yasalar
tartışılır, kurallara itiraz edilir,
değiştirilmek için mücadele edilir.
Bunların hepsi serbesttir. Ama
ortak kararlar ve yasalarla kişisel
terahhüdün üzerinde kabul edilir.
Değişene kadar onlara uyulur.
Değiştikten sonra da öyle. Zaten
yürürlükteki kuralları ve yasaları
meşruluğu, onların değiştirilebilir
olmasından gelir. Demokrasi bunun
için vazgeçilmezdir. *

Hayatımızın
her alanı
kural tanımaz,
kanunsuz.

TİYATROMUZUN 'YILDIZ'I

antey.org

YENİ YILDA SİZİN ÖNCELİĞİNİZ NE

2020'DE KENDİNİZE VE SEVDİKLERİNİZE
İKSV LALE KART HEDİYE EDİN, İSTANBUL'U
KÜLTÜR VE SANATLA YAŞAYIN.

Yeni yıl dilekleriniz arasında dünyanın filmini izlemek, İstanbul'u klasik müzik ve cazla keşfetmek, Salon İKSV'de güncel müziğin nabzını tutmak ve tiyatroyla tazelenmek varsa, size uygun bir Lale Kart da mutlaka var.

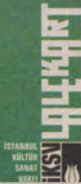
Lale Kart'la İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın tüm etkinliklerinde biletlerinizi herkesten önce, %25'e varan indirimlerle alırsanız, üyelere özel etkinliklere katılırsanız, İstanbul'un seçili restoran, kafe, sinema, kitabevi, tiyatro ve kültür merkezlerinde değişen oranlarda indirimlerden yararlanırsınız.

En önemlisi de, Türkiye'nin en köklü, bağımsız kültür kurumu olan İKSV'ye, dolayısıyla kültür-sanatın gelişimine destek vermenin mutluluk ve gururunu yaşarsınız.

Size en uygun Lale Kart'ı seçmek için:
lalekart.org veya info@lalekart.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Cevat Şakir Kabağaçlı, namı diğer Halikarnas Balıkcısı şairdir, arkeologdur, asidir, sürgündür ve ama en önemlisi bir doğa âşığıdır. Nice Anadolu bilim ve felsefe insanının adamlarının izine ömrünü adamıştır.

CEVAT ŞAKİR SALATASI

Karaca Sineması'nın önündeyim. Saatime bakıyorum, film başlamasına epeyce var. Her zaman erkenden damlarım sevdiğim yerlere zaten. Canımın çekmediği meclise birkaç dakika geçirim. Herhangi bir his beslemediğim ceme de tam zamanında varırım.

Belki de erik, dakiklık, geçik filan, bunlar birer huy değildir. Bunlar gönül işidir. En azından bende Almanlar'da gönül yok demek istemem. Bir vakitler, tatlı saç kesimi olan bir Almanla tanışmıştım, neticede.

Madem vakit var, fuara gideyim. Montrö Kapsi'nden geyim, ağaçlara bakayım, turunçlara merhaba diyeyim: Turunç ağaçları! Turunç ağaçları! Merhaba!

Fuar'ın bu kapısından girince insanın karşısına Cevat Şakir Kabağaçlı Bitkiliği çıkar ilk evvel.

Cevat bey, namı diğer Halikarnas Balıkcısı şairdir, arkeologdur, asidir, sürgündür ve ama en önemlisi bir doğa âşığıdır.

Thales, Heraklitos, Homeros, Anaksimandros ve daha nice Anadolu bilim ve felsefe insanının adamlarının izine ömrünü adamıştır.

Turunc'ya yegni meyve fideleri getirtilmiş, ilk geyfurt ağacını aşılamıştır.

Onun sevdiği ağaçların arasına yürürken düşünüyorum: Cevat Şakir gibi bir zihin, bu ülke için ne büyük bir janstr.

Şairler, yazarlar, gazeteciler, doğruyu söyleyenler, düşüncü ve fikir üreticiler kolektif aklın muradı için şarttır.

Turunç ağacının altına oturup bunları düşünüyorum işte. Tüm hakikat diyicileri.

Tüm sürgünleri.

Özellikle son isten çarların gazetesi arkadaşlarım...

"Böyle olur mu" diyen Hasret Gültekin'i.

İçim kütüphaneye kapanıp Homeros ve Cevat Şakir okumak geçiyor.

Bu ay bunu sık sık yapmalı.

Onlarda emsalsiz bilgi, dillerinde kalp open sevgi var.

Turunç ağacının altına dokülenleri topluyorum. Bazıları sarımsı, bazıları yeşil, daha olmasın. Eksikler epey.

Evgeyiyorlum film çıkışı.

Bir salata yapıp koyuyorum sofraya.

Havuçlu, mor lahanalı, tereki bir kıs salatası

Sosunu, Fuar'dan, Cevat Şakir Bey'in bahçesinden topladığım turunçla hallediyorum

Turunç suyu, zeytinyağı, ev hardal, toz zerdeçal, tuz, biber.

Bir kavanozda buluşturup hepsini, iyice çalkalayıp salatanın üzerinden doküyorum

Buruk ve ama umutlu bir tadı var.

Cevat Şakir Salatası olsun bunun adı diyorum

Bir kıvılcım mavleniyor içimde

Seviniyorum.

Kalbimde umudum, camın önünde sararsınlar diye dizdiğim turunçları var. *

HAKAN
BİÇAKCI

Mikro Öyküler VI

Vapurun arka açığında oturmış
bir şeyler okuyordum...

HAFİFTEN BOĞUŞTUK

KÜRK

Giyim mağazası önünde protesto. El yapımı bez afişler, ellerde megafonlar. "Cinayet, cinayet, cinayet!" Ne olduğunu anlamaya çalışarak yanlarımdan geçiyorum. Elime bir broşür tutuşturuluyor. Kapağında harikulaş bir Kanada kurdur, üstünde kırmızı kırmızı harfler: "Her dikiste eziyet." Broşür elimde kalyor. Atacak çöp yok. Bu şehirde resmen çöp kutusu yok. Elimde kalan broşürle ilerliyorum. İlerdeparlak kırıltılı bir kadın. Belli ki haklı kürk. Kendisini bekleyen siyahıracca yurtyor.Yanşıyorum. Cebinden bir şey alacak gibi. Cebine broşürü bırakıyorum. Ellerim cebimde yola devam ediyorum.

ARTIK

İş toplantısı için Bükreşt'eydim. Ertesi akşamki tanışma toplantısı için herkes kendi ülkesinin mağafını temsil eden bir şeyler getirecekti. Bir tür kaynaşma vesilesi. Unutmuşum. Nasıl unuttum? "Sen ne getirdin?" sorusuna "Unuttum," diyememişler her seferinde. Akşam bitmek bilmezdi. Ağzımda lokmalar biyiyordu. Ufanc içinde.

Şehirde dört dönüp küçük bir Türk restoranı buldum. Bir şeyler sipariş ettim. Bol bol. Sonra iştahım kapandı

diyerek paket yaptırdım hepsini. Ve toplantı zamanı gelip çatıştı, ülkemden getirdiğim yemekler pek beğenildi.

AÇLIK

Yedikçe acıkır mı insan? O akşamüzeri öyle oldu. Acıkmıştım, bir şeyler yedim. Restorandan çıktığımda açlıktağımın kazandığını fark ettim. Biraz bekleyeyim geçey diye düşündüm. Tokluk hissi geç gelirdi bazen. Gelmedi. Başka bir restoranağriyip kıymalı pide yedim. Bir buçuk. Çıktığımda midem sırtına yapışmış. Omruşme böyle acı veren bir açlık yaşamamıştım. Önüne çıkan kebapçıya daldım. İki porsiyon iskender yedim. Ne tek bir pide bıraktıgeride, ne bir yoğun kalıntı. Normalde elimi sürmediğim kuru domatesleri bile süpürdüm. Açlık git gide artıyordu. Bir buçuk dakika içinde yarım ekmeğe kokoreç yedim. Açlığım katlandı. Panik halinde sürdürdüm yemeği. İnsan yemekten ölür mü? O gece öyle oldu.

ÇANTA

Vapurun arka açığında oturmış bir şeyler okuyordum. Yanımdaki kadının sırt çantasını bana emanet edip gitti. Ya tuvalete ya büfeye. Başımı önüme eğip çantasına göz kulak ola çağıma ifade ettim. İrı kıym, iyi ki bir adam elinde çağa geldi. Yanıma otururken kadının sırt çantasını kucığına aldvire kaşırtmaya başladı. Mudahale ettim. Sert çıktı. "Benim çantam," dedi. Hafiften boğuştuk. Tesaduf polis varmış aramızda. Olan biteni özetledim. Polis sanki bana inandı. Adamsa iyice gıldırdı. Çantada cüzdanı ve kimliği olduğunu, istersek gösterebileceğini söyledi. Polis çantaya el koydu. Hemen cüzdanı buldu. Ve içinden adamın kimliği çıktı. Gözlerimi kısıp şüphe içinde baktım. Vallahi adamın kimliği. Polis adamdan özur dileyip çantayı iade etti. Şaşkın şaşkın yerime çıktım. Polis sanki bana acıdı.

BOĞUŞMA

Kadın koridorında yürümektedir. Nereden çıktığı belli olmayan adam üstüne çullanır. Adam kadını boğmaktadır. Ancak boynu sıkılan kadın nın sakın bir ifadesi vardır. Boynu sıkılan adamsa yüzünüboğulurcasıma bir ifadeyle sıkırtır.Sıkırtıca boğulur.

Ve yere yığılır. Kadın iyidir.

Küçük bir öksürük.

Küçük bir öksürük.

Küçük bir öksürük.

Küçük bir öksürük.

Küçük bir öksürük.

Küçük bir öksürük.

Memleket Hikayeleri
NERİMAN MORKOÇ

MUŞ'TA YAŞAMAK

Doğu Anadolu'nun henüz öz kültürünü kaybetmediği, yaşadıkça manevi bağın oluşturan bir şehirle tanışmaktır.

Her baharda kırmızı düvaklı bir gelin gibi tüm şehri kaplayan "Muş laleri"ni hayranlıkla seyretmektir.

12 gözlü Tarihî Murat Köprüsünde gündüz balık yakalayıp gece kaçak yörenin türkülerini dinleyip çayını yudumlarken nehrin eşsiz manzarasını seyretmektir.

Şehre vardığın otagarda küçük çocukların "mide bulantısına taze bostan salatağı" seslerinin arasında, kendini salatalık tuzlayıp yerken bulmaktır.

Son derece yardımsever ve sıcakkanlı insanların aynı şehri paylaşmaktır.

Mayısayı geldiğinde sokakta "yaıla muz" yemekdir.

Her fiilin sonuna "em" eki getirilerek "gelem", "gidem" diye konuşan şirin şiveli insanlarla arkadaş olmaktır.

Deniz olmasa da seyir tepeden küçük ışıklarla binlerce ateş böceği selini andran Muş ovaları seyrederken, hikayesi hiç olmamış aşkların türkülerini dinlemektir.

Yazın sıcaktan yanıp kışın "Güzeltepe"de kayak yapmaktır.

Her sonbahar verimli Muş arazisinin kavunlarından beşer onar alıp kavun sofraları kurmaktır.

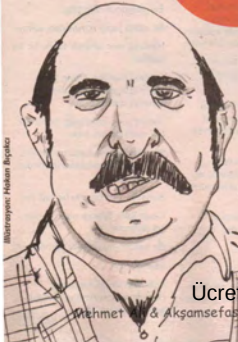
"Burası Muş'tur yolu yokuştur" türküsünü en çok dinledığın şehirde olmaktır.

Malazgirt kalesinden Anadolu'ya kapılının açıldığı zaferle gururlanmaktır.

İrmik helvasının en lezzetlisini yiyebilmeaktır.

Sen de yaşadığın şehri en güzel cümleleriyle anlat, otokur@otdergi.com adresine gönder, önümüzdeki ay bu köşede yerini al.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

ÖMÜR UZEL

Tüm gücünüzle karşı tarafı anlamaya çalışın.
Birbirinizle asgari müştereklerde buluşun. Karşınızdakiyle empati kurun.
Fikriniz farklı olabilir. Bunu bir mesele olarak görmeyin.

HENÜZ İYİYE VARAMADIK

DOĞAYA, İNSANA, KİTAPLARA İLGI
Politize olmak, gençlerin hayattan, eğlenceden büsbütün uzaklaşmaları demek değil. Gençleri, internetteki uyarılardan arınmak da değil. Politize olmak insanın, doğaya, insana, hayvana, kitaplara, özellikle kitaplara ilgi duyması demektir. Dünyadaki sosyal, siyasi ve ekonomik gelişmeleri takip etmesi demektir. Birbirleri arasında fikir ayrılıkları olabilir. Olsun zaten. Tek tıp bir gençlik de yetiştirmek lazım.

KİMLİĞE BAKMAYIZ
İyilik hareketi ve sevgiye envaiesig insanı bir araya getiriyoruz. Bu kadar farklı insanı aynı çatı altında toplamak çok zor. Ama konu iyilik olunca bu çocuklar "Bizim için önce vicdan" deyp geliyorlar. Ve politik meseleleri Ahbap içinde değerlendirmiyorlar. Biz kimsenin siyasi kimliğine bakmıyoruz. Bizim için önce vicdan ve insanlık. Politik görüş sonra gelir. Mesela Suriş katliamında bacalarını kaybeden Güneş Erzurumlu için konser verdik. Dediler ki o "X" partiden. Bize ne? Onun bize ihtiyacı olduğu için gıdırıyoruz. Kimliğe bakamayız. Kimliğe baktığımız zaman İnsan olamayız. Adam oluyor, bana ne neyi savunduğundan? Adam, Atatürk düşmanıymış. Bana ne! Hatta sana ne? Atatürk düşmanlığını ayrıca eleştiririz ama sana ihtiyacı varken önce elini uzat, ondan sonra eleştir.

GARİBANLAR İÇİN KOŞTURAN BİR DAHA DURAMAZ

Ben kimsenin umudu değilim, ben gençlerin 'Haluk Abi' siyim. Onların beni umut olarak görmesi, bana çok ağır sorumluluklar yüküyor. Ben sadece edindiğim tecrübeyi sanatçı halmile kullanmaya çalışıyorum. Bunun bir rantı varsa, evet güzel bir rantı var, o da gönülümün ferahlaması. Kalbime ferah duyuların girmesi. İşte beni de bu mutlu ediyor. Ama bu bir mecburi görev değil. Bunun tadına varan bırakamaz. Mesela ben çocukken güvercin beslerdim. Güvercin besleyen bir daha bırakamaz. Gariban için koşturan

insan da öyle. Bir daha bırakmıyor. Başka başka insanların mutluluklarına şahit olmak istiyor.

KÖTÜYÜ BAŞKA YERDE ARIYORUZ

Kötüyü başka yerde, başkasında arıyoruz. Ama aslında kötü bizi. Kötülük mü anyorsunuz: Twitter'a girin. Bir gün cinayet kurbanı Özgecan için ağlaya n insan, yirmi gün sonra başka bir konuda çok kötü olabiliyor. Kötüyü uzakta, ötede zannediyoruz. Hayr! Kötü, bizi. İnsanlar kendilerinin kötü olduğunu düşünmüyorlar. Akıllarına gelmiyor bu ihtimal. Gerçeği görmüyorlar.

Kötüyü uzakta, ötede zannediyoruz ama aslında kötü bizi.

Ben gençlere şunu söylemek istiyorum: Elinizden geldiğince, tüm gücünüzle karşı tarafı anlamaya çalışın. Birbirinizle asgari müştereklerde buluşun. Karşınızdakiyle empati kurun. Fikriniz farklı olabilir. Bunu bir mesele olarak görmeyin.

BAŞKASININ ÖZGÜRLÜĞÜNÜ DERT EDERİM

Başkasının özgürlüğünü istemiyorsak, tam manasıyla bir özgürlükten söz edemeyiz. Buna hakkımız olmaz. Ben birçok kişinin özgürlüğünü, haklarını dert ederim. Ülkenin kanunlarının yasalarının vicdanımızla çeliştiği, o kanunların ve yasaların değişmesi için çaba sarf ettiğimiz dönemler içerisinde bir kanunsuzluk olursa, o kanunsuzluk yüzünden içeride olan, cezaevinde olan herkes için endişe duyuyum. Haksız yere içeride tutuluyorsa bir insan, ben onun özgürlük hakkını dert ederim. Özgürlükçülük bundan başka nedir? Ben Haluk Levent olarak sursam, bundan otuz yıl sonra torunlarım bana hesap sorar. Bu yüzden bütün olan biteni bir köşede sessizce oturup seyredeyim.

TOPLUMSAL YAPIMIZ MİZAH ÇOK UYGUN

Mizah, bizim gibi ülkelerde çıkmayacaksa başka hiçbir yerde çıkmaz. Norveç'ten mizah çıkmaz. Kanada'dan çıkmaz. Mizah Pakistan'dan çıkar. Suriye'den çıkar, Ürdün'den çıkar. Onlardan biraz daha iyi durumda olan Türkiye'den çıkar. Neden? Ortadaki adaletsizlikler, hukuksuzluklar, uçurumlardır... Tüm bunlar bizi bunaltır ve biz hep gülmemeyi, kahkahayı ararız. Biz, mizahın yoğun yaşanabileceği bir ülkede. Çünkü mizah, işler iyile gitmediğinde artar. Ülkenin içte ve dışta beğeni puanının azaldığı bütün durumlarda mizah çok üst seviyededir.

MİZAH, BİZİ ORTAK PAYDADA BULUŞTURUR

Mizah sadece insanları güldürmek demek değildir. Aslında ortak paydada birbirimizi ne kadar anlayabileceğimizin bir işaretidir. Mizah yapabilmek "Birbirimizden bir farkımız yok, aynı şeylere güliyoruz" diyebilecektir. 🌱

MURAT
MENTEŞ

Yüzbinlerce insan modernleşmek, yani değer üretme gücü kazanmak ve dolayısıyla onurlu bir hayat sürmek için köklü sorgulamalara girişiyor... Yüzbinlercesi inancı, mezhebi, ırkı, töreyi eleştiriyor... Fakat onlara "Gel kardeşim" diyen demokratlar nerede?

GEL KARDEŞİM

Duvarsız idare edilebilir ama aydınlarımız altına bir zemin olmadan asla. [PETER CONRAD, *Mitman*]

İyilik uzaklarda değildir. İyilik sen onu arzuladığın anda ortaya çıkar. [KONFÜÇYUS, M.Ö. 551 - 479]

Eski bir fikra: Adam evin kapisından girmiş. Eşi, koridorun sonundaki mutfakta, sırtı dönük, yemek hazırlamakta.

Adam ceketini çıkarırken seslenmiş: "Hayatım, yemekte ne var?"

Kadından ses yok.

Adam "Duymadı galiba" diye düşünerek sesini biraz yükseltmiş: "Hayaatıııı! Ne plşiriyorsun bakalım!"

Kadından gene ses yok. Arkas dönük, işe kapılmış kendini.

Allah Allah! Neden duymuyor, sağır mı oldu? Adam koridorda yürürkendaha da yüksek sesle "Yemek diyorımı! Yemekte ne var!"

Kadın gene tınmamış, uğramıyaya devam ediyor.

Adam iyice yaktırmış ve sağır olduğuna hükmettiği epine, avazı gıkırtı kadar barmış: "Karıncıım!"

Ya başkalarının bir hastalığın bariz belirtisini görmemizin sebebi, tam da bizim o hastalığa yakalanmış olmamızdır.

Ne yemeği yapıyorsunuz?"

Kadın hiddetle dönüp haykırmış: "Dört kere söyledim ya! Fasulye!"

Evet, meğer sağır olan bizim adamımız,

Acaba ötekine koyduğumuz teşhis doğru mu?

Yababkalarında bir hastalığın bariz belirtisi olmamızın sebebi, tam da bizim o hastalığa yakalanmış olmamızdır?

Ötekini kaba, cahil, bağnaz, geri, zalim, görgsüz, budala... diye yaftalayan biz, tüm bu anızlarla malul isek?

AKLIN YOLUNU SEÇEN RADİKALLER

1964'te Cassius Clay Müslüman olup Muhammed Ali adını aldığından tüm İslam âlemi bayram etmişti

1977'de Cat Stevens Yusuf İslam'a dönüştüğünde de büyümevinç yaşandı.

2009'da Snoop Dogg "La ilahe illallah" dedi...

2018'de Sinead O'Connor İslam'a yönelince kutlamalar...

Gödel Mike Tyson'da, Anthony Quinn, Michael Jackson, Kaptan Cousteau hepisi Müslüman olmuş olmuştur belki, niye olmasın, her an olabilir.

Dindarlar, ufak bir dinleğilim saptadığı kimse karşısında muazzam bir heyecan duyuyor, onutümüyle inanç alanına çekiyor, davet ediyor, onun peşini bırakmıyor. Birçokrap'çının İslam'a meylenmesi ayrıca ilginç. Bu insanlar uyuturucu bağımlısıymış, gece hayatına düşkünmüş hiç sorun değil. Bir saniye içinde tüm glünlahlarından anııp bızden biri, özbeöz kardeşimiz oluveriyorlar.

Peki, siz hiç "Falcıncaradikal dinci grubun filan üyesi aklın, bilimin yolunu seçti" minvalinde bir haber duydunuz mu?

Tamam rasyonel, eleştirel, analitik düşünme kararının gerçekleşmesi zaman istiyor ebbette.

Lakin soralım: Akademik, demokrat, aydın çevreler... yurttaşları, gerek tek tüm insanları aklı, felsefeye, lakığı, aydınlanmayadavet ediyor mu?

KİMSEYİ İNCİTMEDEN...

Ülkemizde aydınların kalabıkları kurban edildiğinin farkındayım.

Aydın düpmarlığını mesrulaştırdığı, aydınları yönelik yıkıcı tepkilerin otomatikleştirdiği de malum.

Dolayısıyla niyetim ötekileştirmenin incitme değil. Bunun benimsedi, aydınlar kendi ırkık hatasını görmeli sanki.

UCUZ, KOLAY VE SONSUZ MUHALEFET

Bağnazları çatıştırma, vasıfsızları köleleştirme ve yoksulları dolandırma imtiyazı yakalamış liyakatsizlere muhalefet etmek... kolay aslında.

Size bir şey söyleyeyim mi? Yoksul muhitlerdeki cahil ailelerin baskı altındatutulan çocuklarını aulamaya çalışmak gerekirdi...

●●●

Yılarcâ "Tehlikenin farkında mısınız?" dediniz ve şimdi de "haklı çıktığınızı" söylüyorsunuz.
Entelektüelin öncelği haklı çıkmak mıdır? Pek sanmıyorum.
Hem sonra, niçin "İmkanın, fırsatın farkında mısınız, gelin, hep birlikte şu işi çözüp halledelim" demediniz hiç?
Tehlike; mesuliyeti, umudu ve vazifeyi gündeme getirir haluku.

554

Nasıl olur da bilim insanları bilime, demokratlar demokrasiye, aydınlar aydınlanmaya davet etmez? Etmiyorlar işte.

Halkımızkendini kendine aydınlanıyor.

TÜRKİYE'Yİ OKUMAK

PISA verilerine göre, Türkiye'de öğrencilerin %40'ı okuduğunu anlamıyor.

Birileri yıllardır önümüzde duran bu veriyi sık sık anıyor.

Lakin çözüm önerisinde bulunan pek az Peki, aydınlar Türkiye'yi okuyabiliyor, anlıyor mu?

處處有

Yuvla Hararının Sapiens'deki kitabı ülkemizde yayınlar sattı. Hararın serüveni modern bilim çerçevesinde, evrimsel bir bağlamda ele alıyor. İnsantürü olarak dünyaya hakim oluşumuzun temelinde ise birbirini tanımayan kimselerin elbirliği yapabilmesi olduğunu belirtiyor. Sapiens'ın yuzyıllar tarafından okunması, Steven Pinker, Peter Conrad, Marcus Steingw gibi yazarların ilgi uyandırması, sosyal medyada belgelerin ve fikirlerin uçuşması, YouTube'daki belgeseller ve tartışma programlarıyla dolup taşması... toplumumuzda aydınlanma iradesinin açığa çıktığını daire bariz belirtirdi.

Peki kim bu insanlar? Bilimsel bakış açısına itibar edenler kim?

Söyleyeyim: "Okuduğunu anlamıyor" denilen çocuklar işte.

"AAA? DÜŞMANIMIN DÜŞMANI GELMİŞİ!"

Yüzbinlerce insan modernleşmek, yani değer üretme gücü kazanmak ve dolayısıyla onurlu bir hayat sürmek için köklü sorgulamalara giriyor. Yüzbinlercesine inancı, mezhebi, ırkı, töreyi eleştiriyor. Fakat onlara "Gel kardeşim" diyen demokratlar nerede?

000

Bununla birlikte, yoksul ailelerin, yoksulların birtakım örgüt evlerine, cemaat yurtlarına, tarikat yuvalarına hatta dâhilâta, ucurlara davet edenler

Toplanma merkezlerine gençleri yığan ırkçı, dinci, ahlakçı oluşumlar... "Gel vatandaş! Katil bize!" diye bağıra çağıra insanları çatışmacı kabilelere çekmekte...

22

Sahih siyasi etkinin siyaset sahnesinde olduğundan geldiğini görmek gerek. Geçtiğimiz aylarda birkaç rapçinin yaptığı Susamam adlı şarkının nasıl yankı uyandırdığını hatırlayın.

Demokratların çoğu yüzünü topluma dönmüyor. Filan siyasetçi ne dedi, nasıl oturdu, bedendiliyle neyi ifade etti?" gibi yararsız mevzularda dalmışlar. Mütebedeyin gençler arasında vejetaryenlik, veganlık, haydaneverlik, feminizm, deizm hatta ateizm yayılıyor.

Ve o gençler "Karşı mahallenin aykırı elemanı" olarak kodlanıyorlar. Mafya klişesindeki gibi "Düşmanın düşmanı" sayılıyorlar. Acayip değil mi?

Pek az Türkaydını mahallesiz, kabilesiz, klansız... düşmansız, çatışmaz bir yurt ve eşit yurttaşlık tasavvur edebiliyor besbelli. Ve galiba çoğu, bir kasabadındakı kadar bile medeni cesaretle sahip değil...

TÜRKİYE'YE ALICI GÖZÜYLE BAKMAK

Türkiye'yi bir bütün olarak gören ve benimseyen bir zümre yok ortada. Var mı?

Tüm Türkiye'yi davet eden, tüm Türkiye'nin katılımıyla gerçekleşecek bir çözümünden söz açan var mı?

Okuduğumuzu anlamıyoruz. Anlasak belkidaha çok hayal kırıklığına uğrayacak, üzülecek, daha çok korkacağız? Bu da var.

...

Bu ülkenin çocukları gözümüzün önünde terör örgütlerine, kan emicilere, beyin yıkayıcılara yatsa, rehinesi olsun. Buna rağmen yüzbinlerce Sapiens okuyor, piyano çalıyor, derin sorgulamalara giriyor. Atatürk'le barışıyor, vejetaryen, vegan, feminist oluyor da... Gene de aydınlarımız ekser o insanlara "Gel kardeşim" demiyor.

Tekrar ediyorum: Yoksul muhitlerdeki cahil ailelerin baskı altında tutulan çocuklarına ulaşmaya çalışmak gerekirdi...

FASULYENİN TADI

İdeolojik aydınların büyük kısmı, yıllarca kendilerini konumunu savundu ve topluma çağrıda, davette bulunmadı.

Aydınlınlığı, ne yazık ki "biriciklik" ile "tekliği" ayırt etme imkanından mahrum bırakan psikolojinin ürünüdür. İktidara direnirken, seçmeni yanihalkı öteleyen tutumun bir sonucu. Açıkçası, bana öyle görünüyor.

Yakın gelecekte, ideolojik aydınlarını kamusal aydının alacağını düşünüyorum. Uzmanlığını toplumsalsorumlulukla bağdaştıran, topluma güven telkin edebilen, özenli kişilerin tespit ve önerileri büyük değer kazanmakta nitekim. Hatta kamu kompleaydınlanmayolunda ilerliyoröste...

PDF Kitap Arşivi <https://www.pdfkitaparsivi.com/>

Asıl soru şu:
Şimdi ben,
bu cevaplarla
ne yapacağım?

**BAŞAK BUĞDAY,
İHLAMUR GÜNLÜKLERİ-2**

Seyrüsefer

Kitapçılarda!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ALPAY
ERDEM

Ele gelen cüssesiyle, sembol bir kuş ibibik. Hele de onu uçarken bir gör.
Dünyanın en güzel dev bir keleşbeği uçuyor sanırsın. Ağlarsın.

KUŞLARDAN BİR KUŞ “İBİBİK”

Merhaba sevgili OT okuru. O zaman madem ben size bu ay da kuşların en saykolanından biri olan, nevi şahsına münhasır kişilik, bir değün bir adam, görünüm olarak da tam bir punk, yemin ediyorum, o saçlar o bağlar, ben size madem, bu ay, konuya girmedim, cümlemi tamamlayamıyorum, yazdıkça çığırından çıktı cümle, ne diyardım, hah, ibibik, ben size bu ay ibibik'i tanıttım da tam olsun madem. İyiye şenlensin otağımız.

Bu ibibik mevzuunu bir arkadaşşıma açtım geçende. "Bu ay da OT'a ibibik'i yazayım" dedim. "Yaz tabii" dedi. "durdüğün kabahat" dedi. Kendisi koy okulunda öğretnen. "Bizim okulun duvarına yuva yaptı ibibik bu sene, öğrencilere söylemedik" dedi. "Neden" diye sordamım bile, çünkü nedenini biliyorum. Çünkü ibibik inanılmaz dikkat çekici bir kuş. Çocuklar gidip gelip gidip gelip ibibik'e baka baka ibibik'in tadını kaçırlar, o olur. Dikkat çekici olmanın da işte böyle kötü tarafları var. İnsanın da aynı. Sokakta yürüyeyorsun. Kolay değil yani bu işler. Bir gün bir ibibik olma gerçekten kuş değilsen.

İBİBİKLER ÖTER ÖTMEZ...

Bekir Sıtkı Erdoğan'ın Kışlada Bahar adlı şiirinde de geçer. "İbibik'ler öter ötmaz oradayım" de mesela işte. İbibik ötüğü bir zaman belittici gibi bir şey olmuş eskilerde. İbibik'e bu kadar güvenilmez, onu da söyleyeyim bak. Sonra "Osman Ağabeyin Evde Mi?" diye bir şarkı var, o şarkıda da Osman Ağabey'in ibibik'ler otmeden eve gelmesi beklerin. Ne ibibik'miş arkadaş. Kendinize bir saat alın. Halla halla ya. Ben ibibik'e mi güveneceğim. Sonra ibibik'i ben nereden bulmuşum ki, bunun ötüşünü kollyorum. Ben ibibik'i evimde mi besliyorum. Ya da benim evimin ötü ibibik'i mi. Bugün kimin evinin ötü ibibik'i. Ben sanmıyorum ki heş kimsenin evinin ötü ibibik'i olsun. Keşke olsa ama yok işte öyle bir şey. Yoksa ben istemez miyim benim evimin ötü ibibik'i olsun. Kim istemez evinin ötü ibibik'i olsun. Bunu herkes ister. Kim istemez. Ben istemem mesela. Şaka şaka, isterim. Kim istemez. Hayır yani düşününce ibibik'e bu kadar yaslanmak niye. İbibik'e bir sorumluluk yüklemek. İbibik bu ya, öter ötmaz. Hayır yani ötmeyiñi düşün. Ötecek diye bir kuş yok çünkü. Cansı ister ötmaz, cansız ister ötece, ibibik budur çünkü.

DİLLERDEN DÜŞMEYEN BİR KUŞ

İbibik'ler kuş bilimciler arasında da çok düşmeyen bir kustu. Öyle ki bir ornitolog bu gün, "neden bu kuşun dilini konuşmaması"

cevap, "nolsun, ibibik sağlıklı" olacaktır. Böyle de ruh hastası bir enerjidir ibibik.

Ve yine hemen hemen her kuştaki olduğu gibi, bu kuştaki da yöresel isimler, yöresine göre bir farklılık gösteriyor. Bu kuşa Kastamonu'da Tarakçı, Ege'de Kokaribik, bu konuya da ayrıca değineceğim, kokması konusuna yani. Trakya'da Çavuş Kuşu, bazı yerlerde Hühüt, bazı yerlerde ise Baltalı diyorlar. Ben kendisiyle baş başa kaldığımda ise, "bebişim" diyorum. Babişim dir çünkü yeryüzündeki her kuş bana.

Uzun ince yaygılı gagasına ise hiç aldanmayın. Sert zemini çoksuyla delebilir. Toprak altında ne yapıyorsa, çoğunlukla onunla beslenir. Solucan mı yapıyor, onu atar ağzına. Danaburun mu yürüyor, hop onu indirir midesine. Ağustos Böceği hüpletir. Çekirge gömer yeri gelir, orman yemişinin hastası nokta ne. Ne bileyim, sen beni bulsa seni beni yer, öyle söyleyeyim. Öyleyeyim. Öyleyse de ne şahane bir belдемizdir, balı kaymağı sucuğu ünlüdür. Fakat bir Afyon gibi marka olma yoluna gitmemiş, günümüzimize girmişir.

RUH HASTASI BİR KUŞ

İbibik gerçekten ruh hastası bir kuş. Diyelim yuvasına mı yaklaştın, ne yapıyor biliyor musunuz, dıksım fırlatıyor insanın gözüne diye. Ateş ediyor. Onun da silahı o. Ve korkunç bir silah. Zaten

kendisine Kokar'ibik de denmesinin sebebi de bu. Dıksım inanılmaz kötü kokuyor. Normal bir kuş kafanıza pislesene en fazla şakası yaparsınız, "ehehe, gideyim de piyango bileti alayım" dersiniz, ha alırsınız almazsınız, orasını bilemem, çoğunlukla da almazsınız, çünkü benim okularım arasında batıl inanış sahibi insan hemen hemen yok gibidir, ama şakasını yapabilirsiniz, çünkü bu öyle bir şey ki artık, aslında bir şaka bile değil, hapırana "çok yaşa" demek gibi bir şey, ne diyardım, hah, aynı şekilde kafanıza ibibik pislesene, belediye yetimlerinin gelp sizi kireçlemesi lazım. O öyle şakası yapılacak bir koku değil. Kuşlar dünyasının kokarçası varsa, o da ibibik'tir. Kesinlikle ibibik'tir. Yuvasına yaklaştıysanız, selamı alınmaz, öyle bir manyak kuş bu kuş.

Selam verilir ama. Çavuş Kuşu bir yerde. Ben askerlik yaptığım dönem, nizamı ibibik'lerle doluydu. Belki de bu yüzden Çavuş Kuşu diyorlar. Nizamiyelerin kuşu çünkü bilhassa. Kendisini en iyi o noktalarda ifade edebiliyorsa demek ki. Bir de susam hasadı zamanı tarlalarda çok sık görülürler.

ZAMAN ÖLÇME ARACI OLARAK İBİBİK

"İbibik öttün, kendine de ettiñ bana da ettiñ" diye bir laf var. Takmış bu insanlar bu ibibik'in ötüşüne. Hiçbir kuşun ötüşüne bu kadar kafayı takmamış olabilir bu insanlar. Çok çok eskilerde gerçekten zaman ölçme aracıymış bu arada ibibik. Saat de yok o zamanlar. Kollarına ibibik bağlarmış insanlar. İbibik'ler ötüncə, "hadi ben kaçay" derlermiş. İbibik'lerin kuyruk bezlerinden yadıkkarı o ölçümlü fena kokuyu da almazlarmış artık. Dünyanın en kötü kokulu saatları taşlarmış kollarında. Yokluk işte ne yapacak.

Bu arada eğerlerine bağlıdır, anaları babaları yaşlandığında ise, analarına babalarına iyeycek temin eden belki de dünyadaki tek kuş türü olabilirler. Yaz göçmenidirler.

"Dallama" manasına gelen "kes lan ibibik'i de asla e geçmeyeceğim bu arada.

"Pu, puu, puu, hüt, hüt, çaaarrrr" şeklinde öterler, hoppadılar. İngilizce isimleri bile "hoopoe". Ben burada hiç boşa konuşmam.

Ele gelen cüssesiyle, sembol bir kuş ibibik. Hele de onu uçarken bir gör. Dünyanın en güzel dev bir keleşbeği uçuyor sanırsın. Ağlarsın.

KUŞLARIN KRALI

Her halinle muhteşem bir kuşsun ibibik. Antik Yunan seni boşuna "Kuşların Kralı" seçmemiş, bence de öylesin. Seni çok seviyorum ibibik, iyi ki varsın.

Bu arada Antik Yunan'da "Kuşların Kralı"nın, "Hühüt" ne ya, "Hühüt" ne. Yemin ediyorum coğrafya kaderdir. Hoşça kalın. ✨

Okuma yazmayı daha sökmemişim ama Frankeştayn İstanbul'da fotoromanından kareler, hafızama ilk kazınanlar. Sabah fotoromanının resimlerine bakıyor, sonra servisle anaokuluna gidiyorum. Orada bir öğle uykusu sırasında yatağa işiyorum...

**GÜVEN
ERKİNERKAL**

YERLİ KORKU FOTOROMANI

Yerli korku sinemasında yeni çağ, 2004 yılında gösterime giren Büyük ile başladı. 15 yılı geride bıraktığımız bu yeni çağdandır her aya bir film düştü. Sunulan ürünler içinde "cin" teması dışına çıkan örnek az. Yerli korkunun kendisine bu kadar geniş bir parantez açması, araştırmalarımız da hareketle gelişmiş durumda. Sinemamızın bu alandaki "korkunç" denemeleri, daha da eski örnekleriyle tez, kitap ve belgeseller olarak sunulmaya başlandı.

1949'da Çiğlik'la başlayan 1976'da çevrilmiş Süt Kardeşler - Gulyabany'e kadar, "korku - komedi"ler dahil ortaya çıkan filmler ancak 7 adet. Şu kadar örneğin bile çoğu (4'ü) 1970'ler içinde çevrilmiş. Bu dönem içinde korku türü yapımlar, sayılı örneklerle olsa bir başa mecrada daha, fotoromanlarda karışmaya çıkıyor.

SAYKODELİK YILLAR

70'ler başlarken ortam şöyleydi; yerli yapımlar az olsa da birçok yabancı örnek korku sineması 70'lerde gözdü. Yabancı korku sinemasının 60'lar ve daha eski ürünleri yazıkla kapalı sinemalarda tekrar tekrar gösterime sokulmaktadı. 1973 yapımı The Exorcist filminin uyarlaması Seytanla Türk sineması da furyaya katılmak ister ama devamı gelemez. Charles Manson'un öcüsü olduğu tanıtım gerçekleştirdiği katliam, 70'ler ilk yarısı boyunca dillerden düşmez. Sultanahtem'in hippileri, önceleri sadece otve seksdükkünü kendi halinde pis gençler olarak bilirlerken, katliam sonrası ruhanlarını şeytana satan, saldırgan ve tecavüzü olarak da anılır. Bu yeni hippie tipi "Tecavüzü" Coşkun'la fotoromanlardaki sinemada vücut bulur. Mogen'la davulcusu Engin Yurkoğlu'na birfilem Charles Manson'u canlandırmıştıklidilirdir. Neyse ki olmaz. Haber gazetelerinin ilk sayfaları idam edilen, kafası raylarda kopan, başla delik deşik edilen insanların sansürsüz fotoğraflarına doludur. Fotoroman sektörümüz, böyle bir ortamda okuyucuların uykularını kaçırın birkaç örnek sunar.

FOTOROMANIN KISA TARİHİ

Fotoromanın bizideki tarihi sinemadan çok daha yeni ve kısırdır. 60'ları sonuna doğru, baskı kalitesi artmış ve tirajı yüksek satışlarla yaygınlaştıran fotoroman. Ceylan "Yarıların"ın İtalyancadan çeviri "Cep Fotoromanları" ve Web Ofset grubunun Saklambac, Glin ve Güneşin gazetelerinin yerli yapımları başı çekenler 70'lerde fotoroman altın çağını yaşamış. 80'li yıllarda bu kez başta Hürriyet ve Güneş gazete grupları renkli ilginç örnekler sunsa da fotoroman o süreçte yaşasça hayatımızdan çıkmış. Türkiye'de fotoromanın gündemde olduğu günleri göstermekle geçirdiği söylenebilir. Yeşilçam sinemasının oyuncu ve yönetmen gücünü de kullanan bu mecrada, en az sinema kadar yaygın bir biçimde okuyucuyla buluşmuş. Sinemada 2 saat oynayan izleyici, günlük tefrika edilen bir fotoromanla bazen 2 ay kadar oynayan fotoroman, bu sayfalarla da okuyucuyu açacağı bir konu olacak. Korku fotoromanlarımız da dahil.

Türkiye'de fotoromanın gündemde olduğu günleri görkemli geçirdiği söylenebilir.

FRANKEŞTAYN İSTANBUL'DA

İlk olarak 1972'de Saklambac gazetesinde karışmaya "Frankenstein İstanbul'da" adlı bir yapımla geliyor. Hem de çocuklar için! Artun Yerecin (1944 - 2007) yazıp yönettiği Fotoroman Arda Uskan (1947 - 2014) çeker. O zamanlar bizim eve giren gazeteler Saklambac ve Güneşin. Haftalık olarak da Salavate Grgir dergileri var. Bir de ara sıra Killing ve Cep Fotoromanı alınıyor. Bilincim yeniyeni açılır gözlemlerden dolayı kayıtların böyle. Okuma yazmayı daha sökmemişim ama Frankenstein İstanbul'da fotoromanından karelere, hafızama ilk kazınanlar. Sabah fotoromanının resimlerine bakıyor, sonra servisle Bahariye'deki Moran anaokuluna gidiyorum. Orada bir öğle uykusu sırasında yatağa işiyorum.

KAMPTA CİNAYET

Yine 1972'de İsmail Hakkı Şen'in

Yeryüzünde yaşam sadece bizim bildiğimiz gibi mi?
Yoksa gibi güçler mi var?

SEYTANIN ELLERİ

(1927 – 2005) fotoromanlarımızda canlandırdığı ilk vampir Gün Gazetesinde karşımıza çıkıyor. "Kamptra Craynet" adlı bu fotoromanda, kadınlara musallat olan ve kanlarını emip onları öldüren bir sapık var. Peşinüdesün detektiflerle birlikte hikâyeyi bir korku polisiyesine dönüştürüyor. Çeken, Yeşilçam'ın kamera arkası emekçilerinden Fehmi Eryılmaz.

SEKSOMANYAK

1973'te bu kez Gelincik Gazetesindeki "Seksomanyak" adlı fotoromanda ikinci vampirimiz olarak karşımıza Yener Çakmak (1950 – 2017) çıkıyor. Başroldeki kadın oyuncu, oyuncuktan çok "bakın düşünen kadın" olarak ünlenen Aynur Aydan. Fotoromanlarımız bu ilk iki vampirinin ortadozelliği, o günlerde yenik/kısmal olan oyuncak vampir dişleri ve tuttukları kadını ısırtı tıccavuz etmeleri

ŞEYTANIN ELLERİ

1976'da başrolde Kayhan Yıldızoglu, Pakize Süda, Romalı Perihan (1942 – 2016) ve Naci Altın'ın yer aldığı "Şeytanın Elleri" adlı fotoroman Saklımbağ'ta yayınlıyoruz. Ülkemizde ilk kez satanık bir tema işlemektedir. Kadrada olduğu gibi mekân ve dekoru da özen gösterilmiştir. Artun Yereş'in yönettiği bu fotoromanın çekimleri de aynı özenle gerçekleşmiştir.

CUMA SABAHİ PAZAR AKŞAMI

Ve korku fotoromanlarımız içinde öne çıkan son örneğimiz 1977'de gelir. Çıta daha da yüksek. Bu kez karşımıza bir Alfred Hitchcock uyarlaması var. 1960'ta çekilen korku filmi kızı, Psycho, Saklımbağ sayılarında karşımıza "Cuma Sabahı Pazar Akşamı" adıyla çıkar. Norman Bates'in denemini ünlü pop müzik yıldızı Engin Evin canlandırdı. Nick Cave'e benzeyen sıfatıyla role çık oturmuştur. Bu kadar anlatılacak sonra "Bunlardan bir olsa da okusak" diyenler varsa işte yazınımızın mutlusunu:

TÜYAP'tan içeri girdiğimde dizlerim titriyordu. Ne diyecektim ki ona? "Beni hatırladın mı Şişsel? Geçmişte takılıp kalan, Şarköy'de geçirdiği mutlu anları, âşık olduğu güzel kızları düşünerek delirmemeye çalışan bir yazar bozuntusu oldum" desem yeterince şişsel bir başlangıç yapmış olur muydum acaba?

BURSASPOR 0 - ALTAY 4

**ONUR
GÖKŞEN**

Sesimdeki titremeyi bastırmaya çalışıp, hiç de başarılı olamayarak "Yarın mı gidiyorsunuz?" diye sordum Şişsel'e. On dört yaşı tüm masumiyetiyle içimden "Allah'ım lütfen bir gün daha kalsınlar, lütfen... Daha çok erken g'lmeleri için" diye yalvarmam rağmen Allah yakarmaların pek ciddiye almadığı olacaktı ki, Şişsel "Evet, yarın sabah gideceğiz" dedi.

Şişsel ilk defa o yaz gelmişti Şarköy'e. Yemyeşil gözleri vardı. Bir kızı âşık olmam için gözlerinin yeşil olması yeterliydi. Renkli gözleri olan bir kızdan hoşlanmamayı nasıl becerebilirdiniz ki zaten? Hele o yaşlarda... Can'la ramisafir gelmişlerdi. Can da çok yakın arkadaşım olduğu için hemen kaynaşmıştı.

Günlerim Can ve Şişsel'e geçiyordu. Farkında olmadan Şişsel'e günden güne bağlanıyor, tavla oynarken ya da sohbet ederken yanımda Can geldiğinde içimi bir sıkıntı basıyor ama bunun ne anlamı geldiğini bilemiyordum. Oyle ya, insan en yakın arkadaşından niye sıkılırdı ki?

Nerdeyse bütün yaz Şişsel'e tavla oynadık. Zarları atarken gözlerine bakardım haberi olmazdı, kapı arkın yüzüne dalar giderdim belki fark ederdi, belki etmezdi. Her gece uykuya hayalyle dalar, onun da rüyasında beni görmesini umardım.

Ama hayatın belki de tekamacının, düşlerimizi gerçekliğin adı ve bir o kadar acımasız kamçıyla cezalandırmak olduğunu o günlerde bilmediğinden Şişsel "Evet, yarın sabah gideceğiz" dediğinde bile içimde onun da bana karşı hisleri olduğuna dair bir umut vardı. Bu umudu yok etmemek için Şişsel'e kişni da görülebilmem yanı telefonunu almam lazımdı. Fakat ruhumu paramparça eden kamçıyı tekrar yememek için sinsi bir plan yapmalıydım. Şişsel'in koyu bir Beşiktaş taraftarı olduğunu ve futbolba da yakından ilgilendiğini biliyordum. "Bir iddya girelim" dedim Şişsel'e. "Lig basılıyor ya... Her haftanın liderini tahmin edelim, kim daha fazla bilirse gelecek yaz dondurma'yı kaybedenden". Bu dahiyane, planlılık kişni hem her hafta onu da bir soru soruyordum onu görecektim. Çünkü için ucuunda dondurma vardı, tabii ki gelecekti Şarköy'e.

-Ve evet, bunu düşündüğüm için ben süzme bir salakım ama hikâyenin konusu bu değil. Şişsel ve güzel gözlerinin içi teklifimi kabul etti. İkimiz de kağıtlara 34 haftanın muhtemelen liderlerinin dokümanı tektekt yazdık.

Niye bilmiyorum, belki de içime doğmuştu, ben iki haftaya Altay'ı yazmış, diğerlerinin çoğunu Fenerbahçe'yle doldürmüştüm.

Şişsel ertesi sabah üzerinde takım isimleri yazan bir kâğıt parçasınıbana bırakarakgitti.

Bir kızı âşık olmam için gözlerinin yeşil olması yeterliydi. Renkli gözleri olan bir kızdan hoşlanmamayı nasıl becerebilirdiniz ki zaten!

Bir süre sonra biz de İstanbul'a döndük. Okulların açılmasına

daha vardı ve o hafta sonu ligler başlıyordu. Akşam Spor Stüdyosu'nu izlerken Altay'ın deplasmanda Bursaspor'u dört şifir yendiğini gördüm. Başka hiçbir takım o kadar şifir kazanamamış, Altay ilk haftayı lider kapatmıştı.

Hemen Şişsel'i aradım. "Gördün mü bak? Demedim mi sana Altay ilk haftayı lider bitirir diye" dedim heyecanla. O da çok şaşırmış, üstelik telefonda benimle olduğuna da sıcak konuşmuştu. Onu da biraz âşık olduğundan artık penseseyse benimle bir şeyler yapmıştı. "Haftaya da sen ara olur mu, her hafta ben seni rahatsız etmeyeğim" dedim. "Tabii

ki ararım" dedi. Dünyanın en mutlu çocuğu olarak kapadım telefonu.

Şişsel bir daha aramadı, Şarköy'e de gelmedi...

Otuz üç yıl geçti aradan. Bir sabah gazetede Altay'la ilgili bir habere rastladım. Şişsel ve girdiğimiz iddia geldi aklıma. Hangi yılı acaba, kaç kaçtı maçı diye araştırdım biraz. Sonra Şişsel'i düşündüm, onu araştırdım biraz da... Yazar olmuştum. Çocuk kitapları yazıyordum. Kitap fuarına katılacak yazar listesine baktım. Orada olduktaki... Acaba beni hatırlar mıydı? İddiamızı ya da...

İki hafta sonra TÜYAP'tan içeri girdiğimde dizlerim titriyordu. Ne diyecektim ki ona? "Beni hatırladın mı Şişsel? Geçmişte takılıp kalan, Şarköy'de geçirdiği mutlu anları, âşık olduğu güzel kızları düşünerek delirmemeye çalışan bir yazar bozuntusu oldum" desem yeterince şişsel bir başlangıç yapmış olur muydum acaba? Yoksa konuyu hiç uzmamdan "Niye aramadın ki beni, otuz üç yıldır bunun sebebinin düşünüyorum, bir kere arasaydın bari, bir kerearasan ben onu unutmazdım ki..." desem ve yazdığım bu hikâyeyi eline tutuşturup koşarak oradan kaçsam acaba aşkına beni arar mıydı?

Birkaç dakikas sonra yaynevinin standındaydım. Üç dört çocuk vardı önünde, onların gitmesini bekledim.

- Merhaba.
- Merhaba.
- Şişsel Hanım değil mi?
- Evet!
- Ben size bir şey göstermek istiyorum, muhtemelen beni deli zannedecek ve güleniği

çağıracağınız, ama lütfen önce bir dakika müsaade edin,

Cebimden telefonumu çıkardım, kaçma internetten araştırmak bulduğuma ekran görüntüsünü almıştım, onu gösterdim.

- Bu maçı size herhangi bir şey ifade ediyor mu?
- Pek anlamadım galiba ne demek istediğini...
- Tamam, demek ki hatırlamamızdır. O zaman bunu okuy musunuz? Bir önce konuşur olmaz mı?

1986 yılından bir hikâye... Sirt çantamdan yazdığım hikâyeyi çıkarıp verdim.

Hâlâ neler olduğunu anlamamıştı, hızlıca okudu.

- Siz mi yazdınız bunu?

- Evet, ben de yazardım.

- Çok güzel bir hikâye. Ama lütfen yanlış anlamayın, yazdıklarınızla ilgili hiçbir şey anımsamıyorum. Can't tabii biliyorum, o yıllarda bir kere Şarköy'e geldiğimi de hatırlıyorum fakat başka hiçbir şey kalmamış aklımda.

- İddiamız? İddiamızı da hatırlamadınız?

- Çok özür dilerim, gerçekten...

Yıllardır tadını unuttuğum o adli ve acımasız kamçı yine en ufak bir merhamet belirtisi göstermemiş ve suratımı ortasına şaklamıştı. Yüzüm utanıştan kapkırımı olmuş bir şekilde sadece "Peşki o halde" diyebilirdim. Sırsel de üzümüstü haline. Konuşmaya, "Siz neler yazıyorsunuz?" diye devam ettirmekte istedi, ama o yazacak takatim kalmamıştı, kekeleyerek "Ben, ben... Gitmem lazım benim, çok memnun oldum görüştüğümüzne" diyerek oradan koşaradamlarla uzaklaştım.

Acaba yanımda tavla getirseydim ve oynasaydık o zaman beni hatırlar mıydı? Acaba yanımdan Can'ı mı arasaydım? O zaman yaşadığım hayal kırıklığı tamir olur muydu? Demek o kadar yıl boşuna düşünmüştüm onu. Benimle ilgili bir kırıntı bile kalmamıştı aklımda. O kadar özgündüm ki, fuardaki bütün kitapları yaktım, imzaya gelişme ne kadar yazar varsa hepsini öldürmek istedim. Hepsinin ne mal olduğunu biliyordum, hepsi benim gibi kendilerinden beslenen manyak sürüsüydü. Hepsini kendini dünyanın en önemli insanı zanneden, yazdıklarının insanları hayatlarına dokunduğundan emin, megaloman ruh hastalarıydı. Galiba esas üzülmediğim Sırsel'in beni hatırlamaması değil, elimden geçişimle olan bağlarımı koparıp almasıydı.

Arabaya doğru yürürken kesin kararımı verdim; yazargılı bırakacak, artık tek bir harf bile yazmayacaktım kimse için...

Sırsel mahcup bir şekilde gülümsedi elinde tuttuğu kağıtları stanttaki kitaplarımla üzerine koyarken. "Ama çok mutsuz bir timsinin sonunu. Olor mu hiç öyle, tabii ki hatırladım seni" dedi. Gülümsemesi de gözleri de hiç değişmemişti. "Gerçekten mi" dedim emin olmak ister gibi. "Tabii ki, yine böyle gözüktüydün, zaten hiç değişmemişsin ki. Demek sen de yazar oldun ha, ne güzel, var mı yanında kitaplarındın?" dedi. "Var" dedim. Niyi hiç aramadığını sormadım, beni hatırlaması yetmişti.

O an kitap fuarında değildik. İkimiz de on dört yaşındaydık ve Şarköy'de birinci sitenin gazinosunda tavla oynuyorduk. Daha İstanbul'a gitmesine çok vardı. Zarfı atırmam beklerken denize doğru dönmüştü. Ona bakiyordum, her zamanki gibi farkında bile değildi baktığımın. Gazinonun önündeki kayıklara vuran dalgaların sesi, çalan Newer Ending Story'nin insanı sakinleştiren ezgilerine karışıyordu. Biraz uzaktaki iskeleden çocuklar çığlık çığığa denize atılıyorlardı ve Bursaspor-Altay maçına bir ay vardı.

Gözlerimi kapadım ve orda kaldım. Bir daha da ne Sırsel'i gördüm ne de kendimi... Kişiydi. "Bu adam öldürken niye gülümsüyordu?" diye merak etirdim. 🌟

**Dünya kındar nesiller değil,
açık fikirli, işbirliği yapan
nesiller istiyor.**

ÇOCUKLARIN SAHİBİ DEĞİL EBEVEYNİYİZ

Eğitimde biz geri gitmek bile (ki gidiyoruz) dünya ileri gidiyor. Böylece diğer ülkeler bizden hızlı koştuکلار için bizi geçiyor. Bu da yıkıcı bir etki yaratıyor. Bizim çocuklara kazandırmaya çalıştığımız yetkinliklerle, dünyanın talep ettiği yetkinlikler aynı değil. Yarının dünyasının talepleri daha da başka olacak. Dünya kındar nesiller değil, açık fikirli, işbirliği yapan nesiller istiyor. 21. yüzyıl yetkinlikleri, 20. yüzyıl yetkinlikleri ile aynı değil.

VAHŞİ KAPİTALİZM BİZİ MAHVEDECEK

2017'de okula başlayan çocukların en az üçte birinin yapacağı iş henüz icat edilmedi. Dünyün ihtiyaç ve endişeleriyle yarınnkiler aynı değil. Bugün robotik ve yazılım endüstrisi, yani hayatın dijitalleşmesi bambaşka bir yere götürüyor bizi. Doktorlardan çok daha kesin ve doğru şekilde cilt kanseri teşhisi koyan yazılımlar var. Hakimlerden daha doğru karar veren hukuk yazılımları var. Bunlar daha başlangıç. Oyle hızlı ve büyük bir dalga geliyor ki çocuklarımız, torunlarımız büyük risk altında. Yazılım ve robotların ellerinden alamayacağı alanlara yönlendirmemiz lazım onları. Dijitalleşme dünyayı bambaşka sorunlarla yüzleştirecek. İnsanlık tarihinde hiçbir zaman ihtiyaç duymadığımız kadar sola ve sol değerlere ihtiyacımız var. Yeni bir sol anlayış geliştirilmezse, dijitalleşmeyi arkasına alan vahşi kapitalizm bizi mahvedecek.

ÇOCUKLARIN EN BÜYÜK DÜŞMANI ANNE BABALARI

Dünyanın kendi çocukluk, gençlik dönemlerinde kiği olduğuun/olacağını sanıyorlar ve abartılmış bir ebeveynlik hali içersindeler. Çocuk Çin Ali çiziyor Picasso, çocuk internette duyduğı bir şeyi söylüyor Einstein, çocuk iki cümle kuruyor Shakespeare. Bu hem çocuk üzerinde korkunç bir baskı, hem gelecekte bir özgüven sorunu, hem de ailenin kendi yaşayamadıklarını çocuğı üzerinden yaşama hatası. Dünya yeni bir yere gidiyor. Çocuklar başka bir çağın çocukları. Bunu çocukların için aydınlatmamız, onları doğru ebeveynlik yapmalarını öğretmemiz bir kural var;

sevğimizi ve saygımızı korumak. Ben oğlum bilgisayar oyunu oynuyor diye ileri yaşlarımda bilgisayar oyunları öğrendim. Ebeveynlerin çocuklarının çağına dahil olma çabası göstermesi lazım. Çocuğunuzun değil, çağı anlayın. Ondan sonra çocuğunuzun daha rahat anlayacaksnız. Üstelik çağı uymak, sadece çocuğunuz için değil, sizin için de faydalı ve gerekli. Bir kenara çekilip dünyanın akıp gitmesine izin vermiyin.

HER YAŞTA, ÇOCUKLUĞA DEVAM ETMEK GEREK

Kendimizi yeni bir dünyanın geldiğı, inşa edildiğı fikrine açalım. Ama bu fikrin şelvetinden eski değerlerin hepsinin yok olacağını sanmayalım. Hâlâ kedilerle, köpeklerle, kuşlarla, çiçeklerle, dansla, sevgiyle, sevmişleyle, müzikle, eğlenceyle doldurduğumuz gerektir hayatımız. Dünya bir tek konuya sığdırıp kalınmayacak; kadar büyük, hayat bir tek alana sığdırılmayacak kadar kısa. Sevmemizi sevlmemizi, terk edip terk edilmemizi, düşüp kalkmamızı, koşup yorulmamızı, her yaşta çocukluğa devam etmemiz lazım. 🌟

İLKAY
YILDIZ

Bugünlerde her şey ters gidiyorsa bilin ki sizde bir sorun yok, olay tamamen Satürn'ün terbiyesizliği.

HADI KIZIM KALK GİT EVİNE*

Koç Burcu Günlük Burç Yorumu:
Dolunayın etkisi ve Plüton'un fesatlığı yüzünden kendinizi yorgun hissedebilirsiniz. Aile birleriyle tartışmalardan uzak durun.

Sabahtan beri döküliyorum. Tansiyonuma baktırdım, her şey gibi o da vasa; demek halim dolunaydım. Bizde her akşam klasik zater; "Yine mi patlarcı! "Ölsem de kurtulsam!" "Size yaranılmaz!" Abimin kapıyı çarpıp çıkması, annemin söylenmesi, İstiklâl Marşı ve kapanış.

Neptün'ün tekisiz neşesi sayesinde harika bir gün geçireceksiniz. Hayatınıza yeni biri girebilir ve kendisine şıp diye âşk olabilirsiniz. Midenize dikkat edin.

Muhasebeye yeni gelen Ömer'i diyor. Haftalardır gözü bende. Bir gözü şehla olduğu için nereye baktığını kestirmek zor ama bugün yemekhanede karşıma oturunca emin oldum. Midedeki ekşilik de belli oldu, kelebekmiş bunlar.

İnsanlar ikiye ayrılır. Burçlara inanılır ve burçlara inanmıyorum deyip gizlice fallarını okuyanlar. Fallar, insanların özensiz tavsiyelerinden daha iyi. Hele bana günümün nasıl geçeceğini ben yaşamadan önce söylemesi yok mu! Gerçi zam almamın Uranüs ve Jüpiter'in uyumlu açısına bağlı olmasını tam anlamış değilim ama olsun. Bu yaşta halen evlenmemiş olmam yan komşuyu ilgilendiriyorsa güneş sistemini de ilgilendirebilir pekâlâ.

Bugün gezegenlerin konumu inanılmaz sevimli. Merkür, saat tam 23.41'de Venüs'e "al da at dercesine" bir pas atacak, Venüs tam 90'a takacak ve hayatınızdaki her şey yoluna girecek. Pardon, bu Aslan burcu. Siz, bugün iletişime açık olmaya bakın.

Yok Merkür hakkabazlık yapar, *

Balkanlar'dan soğuk hava dalgası gelir. Diğer burçlar sıkır sıkır maşallah. Neyse ki, Ömer bugün benimle ilk kez konuştu. "Nerede oturuyorsunuz, hafta sonları ne yapıyorsunuz?" Aklınca nereye gidiyorum onu öğrenecek, tesadüfmiş gibi karşıma çıkacak. Yer miyim ben bunları? Yedim tabii. Her Cumartesi saat iki gibi mutlaka Çınaraltı'nda olurum dedim. Oraya Aşklar Parkı da diyorlar ama havaya girmesin diye söylemedim. Cuma'dan fön çektiğim iyi olur.

Jüpiter'in küstahlığı kaderinize resmen ters açıyor.

İnsanlar ikiye ayrılır. Burçlara inanılır ve burçlara inanmıyorum deyip gizlice fallarını okuyanlar.

Yıldızınızın düştüğü günlerden biri. Hafta sonu için plan yapabilirsiniz.

Sabah otobüsü kaçırđm. Geç kaldım diye Aynhan Bey herkesin içinde bağırdı bana. Ben de ona bağırdım. Ağlayacak gibi oldum ama rimelem akar diye ağlamadım. Güçlü bir kadın olmanın bedelleri vardır. Ömer'in bana bakışını gördüm, haliyle etkilendi. İnşallah yarın bu kahverengi ceketle gelmez parka.

Bugünlerde her şey ters gidiyorsa bilin ki sizde bir sorun yok, olay tamamen Satürn'ün terbiyesizliği. Hem iş hayatınızda hem özel hayatınızda hakkınızı alamadığınızı düşünüyorsunuz. Haklı olabilirsiniz.

Kimse hiçbir zaman hakkını alamıyor, alamayacak. Buna üzülmeyi bırakalım çok oldu. Bu sinsi zamana ayak uydurmayı becerilebilsem yeter. Günler çok uzun sürerken yıllar nasıl oluyor da bu kadar hızlı geçiyor?

Romantik bir buluşma için olağüstü bir gün! Ancak Uranüs'ün şımarması nedeniyle beklenmedik gelişmeler söz konusu olabilir. Sinirlerinizi bozmayın, rahatlamak için bitki çayı içebilirsiniz.

Tam iki buçuk saatir bekliyorum. Nerede bu adam? Koordinatları verdik, saati verdik. Bizim semitte bir tane Çınaraltı parkta tek başına oturan bir tane kadın var. Ömer mi geri zekalı ben mi yanlış anladım? Bir şeyi anlamak için olup bitmesini beklemek ne kadar zalimce. Kimse o şey olurken, olmak üzereyken anlamaz. Her şey bittikten sonra da kimse yanılmaz. Ardından gelsin tavsiyeler, öğütler. Aman, hadi kalk kızım git evine! Dur önce bir bittik çayı içeyim. Şerefsiz Uranüs! *

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranley.org>

SANRI / ELVAN DOĞAN

Soğuk kış günü ve içinde tatlı hüzün
Kuzinede, hırsından yarılmış kestaneler
Yanında, boğazına kadar olmuş güğüm
Dünyanın kirini üstünden kazıyan annem
Katman katman dokülıyor üstünden akci, kan, deri
Geçti devri.

Çekildi üstümden annemin eli
Şimdi yine ben ve soğuk kış
Lakin gün bitti, kaldı gece
Gece gıyabanlarınlara batıyor
Gece giyabanlarınlara batıyor
Nietzsche'nin tanrını öldürdüğü gece
Bu gece

Gazabı gelmiş olmalı tannının
Ne tadı kaldı çocukluğumun
ne masumiyeti
O esiz kataneleri,
beton parçaları
Geldiğimiz yere mi dönüyoruz ne?
Çamurdan geldik de
çamur olduk iyice
Ayaz, birer kılıç darbesi
Saplandı.
Saplantı, dostumun latifesi
Ellerim cepte yüyürüm
Yalnızlığım artık bu yol benim
Yıldızlar istiyorun
İstemiyor benim göstermeyi
Hayalim, hayatım, her şey sanrı
Boğuluyorum, oluyorum, kurtulmak istemiyorum. ✨

EYLÜLÜN BEN ARTIK ON İKİ AYLIĞINA / VEDAT CEYRAN

Sondan başladık eylüle buyl.
Eylülüm ben artık on iki aylığa.
Saklanmış, dalmış bir köyüm ben.
Aramızda bıraktığımız böceğim, kannayım,
yaralı bir yalanım ben.
Musa duramaz arkamda.
Zehirli bir akrebidim artık.
Ates yakarım etrafımda.
Trenden geri kalmış, bozuk bir vagon.
kimsesiz bir işkeyleyim ben.
Bir bekleyişim yok divaneyim ben belli vakitlerde.
Sahbi çıkmazsa bir paralım var tezgahın altında.
Zilgit çekmeyi özlemiş dilim var bir de.
Duygulanma yenilen beyne, nasırlaşmış ellere sahibim.
Sorgulamasın kimsesiz bir niyetim.
Vazgeçmedim ben; kırık topraklarda yürümek için
Eylülüm benim on iki aylığım benim

Karl Faunes kelimesinin tam anlamıyla çöldürdüğü
Hasesaydır. Günlüğün evinin
banyo ve tuvaletindeki fayansların defalarca saymış.
her defasında farklı sonuçlara ulaşmıştı.
Buna dair herkesten sırbı sakladığı, kimselerin
bilmediği bir listesi vardı. Yanım metreye
yakın bir tuvalet kâğıdı parçasında, tarih, saat ve
sayım sonuçlarını gösterir tuvalet kâğıdından
bu belge, rakamlara harflerin özeli motifler gibi
bir bir işlendiği görülmüyordu. Artık,
geceli gündüzlü bulduğu her boş vakitini fayansları
saymak için fırsat kolları olmuştur. Uzun
zamandır kabul edilebilir müspet bir sonuca
varamamış olmanın stresi hergeçengün
katlanarak onu adeta boğuyordu. Yaşadığı acı
inanılmaz detaylara ulaşmıştı. Boymundan
beynine giden şah damarı geriliyor, buradan geçen
her milimetre kup kanın tazyikli olanca
şiddetliyle beyne başı yapıyor bu
dahasıyanın görmeşine neden oluyor.
Aslına bakarsanız hepten çaresiz ve de bir planı yok
değildi Karl'ın. Yaptığı plan
şuydu: Sayımlarda üste yedi defayını sonuca
ulaşarsa rahatlayacak ruhu huzur bulacaktı.

Kendini inandırıldığı şey bundan başka bir şey
değildi. Boyalı bir kalemle her bir fayansı
numara verip kolaylıkla kimesin sonuca
varabilirli pekala. Ama bunun
kendini kandırmaktan
başka bir işe yaramayacağı da
çok açıktı. Şeffaf olmalıydı.
Hilenin burada yeri yoktu,
olamazdı. Yaşadığı sayımlarda
kendini kaptırdığı dikkatini
tümüyle buna veriyordu. İş
yerinde, alverişte, hafta sonu
tatillerinde evden uzak kaldığı her an
düşünceleri kahrolası

fayanslarındayla yoğunlaşıyor, bu sapkınlık
derencesine varan tutkusundan vazgeçemiyor,
nereye baksa birden dalgı saplandığı bu meseledeki
umutsuzluk hali gözünde an ve büyüyün
yüce bir dağ gibi yükseliyordu.
Bir gece anınsız -yüksüz bir geceydi bu -
yaşamının anlamışlığını, tutarsızlığını,
hayatta başardıkları ve hayal kırıklıkları muhasebe
ettiğinde geride kalan eksi haneli sayıya
karşılaştığında, birdenbir içinde yuvardandığını
hissettiği girdapta kendine bulmuş, top çekin
bu ahalde uzun uzun düşünmüştü ki, o gece
kararını cabucak vermesi gerekliliğiyle
yüzleşmişti. Gece on nefret ettiği vakti. Hayvanlar
dâhil çevresinde herkesin klonlama
deneyimlediği gibi donduruluyor, fanusları içerisinde
boyu boyunca ölümler gibi uzanıp
dünyaya yaşayan bir mezarlığa çeviriliyor. Gün
ışımaya başladığında ise hiçbir şey olmamış
gibi rnyakır bir tutum içerisinde olan tüm mahlukat,
içlerinde bulunduğu durumun
çaresizliğini idrak edemiyor gibi herkes herkesin
yaptığını yaparcasına birbirine taklit ediyor
görünüyor. İşte o zaman karar vermişti. Fayansları
sayıp kesin bir sonuca ulaşabiliyordu.

Bir gün bir gece bir öğlen vakti iş birliğinde sidi
karakatiki ile birlikte bir yan
şosedeki rehberi olacağına inanıyor. Hem de

bunun kime ve nasıl bir faydası dokunacağı
hususunda bir an bile tereddüt etmemiş.
Günler vardır ağır aksak ilerler, bir nefes gibi üste
üstügelip bir orduya bürünür, ömür
olurlar. Gün vardır ki an kovanındaki kraliçeyi
benzer. Tannı gibi tektirler. O da öyle bir
gündü Karl için. Yedi gündür aynı rakamı bulmuştur
üst üste. Her bir köşesi beşer
santimetrikli siyah, kırmızı ve beyaz fayanslar.
Banyo rafarının aralarında, klozetin
arkasında, sıra sıra sıralıydılar. 1324... Bu rakama
sayım yaptığı ilk günlerde de rastlamıştı.
Ancak şimdi bu rakamdan emindi. Üç gün üç gece
bekler bir huzurlu uyudu Karl. Ta ki o
son geceye dek. Yan komşusu Andreyev'in fayansları
aklında düşünce dek. Bir yolu bulup
onun evine girmeliydi. Kapısının çalsa ve "Sevgili
komşum izin verissen banyo ve
tuvaletindeki fayanslara bir göz atacağım" dese
Andreyev'in yüzünün alacağı şekli gözünde
canlandırmıyordu. Onun kaçık bir deli olduğunu
düşünecekti şüphesi Andreyev. Başka bir
yol bulmalıydı. Muteahhitten aynı zamanlarda
almışlardı bu yanyana olan iki daireyi. Banka
kredisinde birbirlerine de kefil olmuşlardı.
Konutlarının ölçüleri aynıydı. Tek farkı Karl'ın
konutunun zirvesinden sınıh hiç eksik olmadığı Freu
dağının kızılcam ormanlarına bakmasıydı. Andreyev
aynı zamanda birlikte çalıştıkları dairede bir alt
kademesindeki bir memurdur. Rütbe ve yaşça ondan
üstündü. Bir yolunu bulup, hani rütbe ve daha yaşlı
olmanın avantajları bir kullanılabile, belki Andreyev de
buna ses çıkmayabilirler. Bunları düşünürken
güneş batmak üzereydi. Perdelerle gözü takıldı
Sarıarmışları. Ah Ellen diye iç geçirdi.
Onunmüdeki paskalyada tam dort yıl olacak beni
brılap çok verdiğin. Şimdi de kafanı yemek
üzeyim. Belki de artık çok geç. Sen olsaydın, sen
olsaydın... Çalı çıldı. Aylardır postacı
dışındakısını kimsenin kaldığı yoktu. Bekâr
adamları kapılan çalmaz, niye çalmaz ki?
Yarış duymuş olmalıymış diye tekrar ağır düşüncelere
dalyorken, kapı bu defadaha sert ve
kararlı çaldı. Gelen Alt komşusu Rıbenberg idi.
"Seç... komşum, rahatlaş ediyorum belki aksam
yaktı, biliyorum ama söylemek zorundayım."
Sizin banyonuzdan banyoma su damlıyor.
Sizim kırık bir borudan su kaçıyor olabilir.
Banyo da... O da haber vermiş istidim.
Bir göz atmak ister misiniz? ✨

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranepdf.org/>

EMRAH SAFA
GÜRKAN

Tüm dünyayı kana bulayan hunhar Nazilerin büyük bir çoğunluğunun sonları felaketle bitti: Hitler, Himmler ve Goebbels intihar ederken, Göring başta olmak üzere birçok üst düzey yöneticisi Nürnberg'de ölüme mahkûm edildi. Ama içlerinden bir tanesinin başına gelenler intiharı da daha iddialı ve daha sempatik gösterecek kadar garipti...

EKSANTRİK BİR NAZİ: RUDOLF HESS

Rudolf Hess aslında en başından beri Hitler'in yanındaydı. 1923 yılındaki başarısız darbe denemesine (Bürgerbräu-Putsch) katılmış, ardından hapiste de takip ettiği Führer'in hezeyanlarla dolu eseri Mein Kampf'ın yazımına yardım etmişti (Bu eserin Türkiye'de neden bu kadar sattığını kesinlikle araştırılması lazım).

1933'te Nazilerin iktidara gelmesiyle Hitler'in yardımcılığına getirilen (Stellvertreter des Führers) ve bir nevi iki numara olan Hess, eksantrik davranışları nedeniyle zamanla Führer'in gözünden düşecek ve resmi görevlerini korumakla beraber iktidar çevrelerinde gittikçe izole olacaktır.

HASTALIK HASTASI BİR VEJETARYEN

Savaşın bu yemeğini evden getiren, hastalık hastası vejetaryene yaramadığı beliydi. Almanya'nın iki cepheye birden savaşmak durumunda kalacağını düşünen ve bu yüzden İngilizlerle yapılacak bir barışa sıcak bakan Hess, 1941 yılındakimsenin aklının hafızasından almadığı bir şey yaptı. Eski dostu olan Hamilton Dukü'ne mektup yazarak barış için aracı olmasını istedi.

Ankara, MİS 15'ten itibaren en geçirilen mektubun yerine ulaşmamasına ve kendisine bir cevap gelmemesine rağmen planına sıkı sıkıya bağlı kalmıştı. Hiss'in aklına sonunda elçin bir plan geldi: İngilizlere uçup ateşkesin pazarlığını bizzat yapmak. Saatlerce uçup tecrübesi olan eğitimli bir pilottu; Hitler'in zehir ve savaş başlangıcı Luftwaffe'ye (Alman Hava Kuvvetleri) katılması bile istemişti. Uzun mesafeye uçuş önel bir uçağı yapıldı deneme uçuşlarında sonra, nihayet 10 Mayıs 1941'de Alman hava sahalarını terketti. Büyük bir maharetle bir müddet İngiliz radarlarını atlatmayı başardı ve Glasgow yakınında paraşütle atlayıp yetkililere temasa geçti.

Almanya'da ortalık karışmıştı; ihanete uğradığını öğrenen Hitler'in ilk aklına gelen birdarbehazırlığıydı.

Ayrıca, mütteliklerinin Hess'in bu hareketini gizlice barış yapmaya kalkışmasına yoracaklarından korkmaktaydı; bir taraftan diplomatik temaslar başlarken, öte yandan Alman basınına Hess'i deli biri gibi lanse etmesi emredildi.

İKİ BAŞARISIZ İNTİHAR DENEMESİ

Hess'in Hamitın Dükü ile yaptığı görüşme ise tam bir hüsrana olacaktı. Churchill'in baskıya pek ilgilenmediği ortadaydı. Ne Hamiton'la ne de başka bir üst düzey yöneticiye görüşmesine izin verilmiyordu. Zehirlenmekten korkan ve akli dengesi daha da bozulan Hess 1942 yılında bir intihar girişiminde dahi bulundu. Ancak, karyerinin her safhasında olduğu gibi bunda da başarısız oldu ve bacaklarını kırmağa yetindi. Savaş sonuna kadar hastanede tutulacak olan Hess 1945'teki ikinci intihar denemesinde de muvaffak olamayacaktı.

Savaşın bitmesiyle artık hesap vakti gelmiştir. Yahudileri vatandaşlaştıran çıkarın ve haklarını kısıtlayan yasaların hazırlanması olarak Hess'in kabilediye çok şey vardı; belki de amnesia'dan muzdarip olduğunu vurgulamasının esas nedeni buydu. Barışa karşı suç işlediği ve diğer Alman liderlerle beraber suç işlemesi için komplo kurduğunu hükmeden Hess'in Almanya'nın erken terk etmesi işe yaramaz; savaş suçları ve insanlığı karşı işlenen suçların derahat edeceği. Bu tür cezalandırma kurtulmak demekti.

UZUN BİR HAPİS HAYATI

Anak, Hess belki de canını kurtardığına pişman olacaktı. Sürekli zehirlenme korkusuyla, aradantihına denemeleriyle çeşitlendirilmiş uzun bir hapis hayatına tahammül etmek ve diğer arkaadamları zamanla serbest bırakılınca 600 kişilik hapishanede 1966'dan 1987'ye dek tek başına kalmak zorunda kalacaktı. Her ne kadar zamanın toplumları unutkanlaştırması hapishane koşullarının iyileştirilmesinin anlamına gelse de, Hess'in avukatlarının tahliye talepleri mahkemeler tarafından defalarca reddedilecekti.

Bir türlü Azrail'etanınamayan bu yaşlı adam, nihayetson denemesinde başarılı olacak ve bir uzatma kabloşuyla intihar etmeyi başaracaktır. Bir zamanların muktedir iki numaralı Nazisi 46 yıllık idrarpali hapis hayatının ardından zavalı bir mahpus olarak hayata vedaetmiştir. Kısacası, kaderin adı olduğu, tarihin bizi hayal kitleğina uğrattığı anlar da vardı! Bu zalim adamdan geriye sadece 93 yaşında birinin nasıl olup da kendini aşmayı başardığı kalır. Bu tür bir başarıya sahip olmak teorileri kalıplardır.

- Birisi çayın altını yakmalı, tıpkı az şekerli kahve yaptığı gibi!
- **Senin sözün değil ancak şarjın biter!**
- Bir filmi cinayet ve uçan araba varsa, o film tutar bence!
- **Az önce uzaya uydur gönderdik dostum, bu seviyesiz lahmacun muhabbeti de nereden çıktı!**
- Odadan ses gelince, yazar kimliğini yere düştü sandım!
- **Sürprizlerle dolusun!**
- Kişi başına bir tane fare düşüğünü düşün ve senin de bir tane faren var, nasıl fikir!
- **İnternette langırt oynayan tek insan olabilirsin dersen!**
- Tuvalette de gittiğine göre artık hiçbir engel tanımama lazım!
- **Esнемekten ağzım büyüdü, gerine gerine boyum uzadı, bir sabahlama daha içti, koltukta böyle geçti!**
- Birisi sac tava yapmalı tıpkı sucukları yaptığı gibi!
- **Acıklı yükümü yazmak için ortamdaki neşenin biraz azalmasını bekliyorum!**
- Açken sinirleniyorum, tokken daha çok sinirleniyorum!
- **Sabahlamalar içinde en ciddiisi buydu sanki!**
- Susuyorum çünkü şu an benim bütün anılarım bittü!
- **Aralık geldi çatı, Kasımda aşk başkadır dediniz yine beni yediniz zalımlar!**
- Danimarka Kronu görmek ister misiniz, hem de delikli, tam kolye yapmalı!
- **Eee naapıyoruz, yılbaşında var mı bir plan, yoksa yine dergi yaparak mı gireceğiz iki bin yirmide!**
- Birisi bakkala gitmeli, tıpkı dürüm almaya gittiği gibi!
- **Ohh bi dergi daha bitmeli ya da sonuza dek sürmeli!**

Hilber, von Hundt/Hilber

ARALIK 2019 Sayı: 82 - Ayık Paktir Kültür Edebiyat ve Mizah Dergisi
Ayık Yagcan Sorok Yayın - İnterneyt Sahibi ve Yönetici
MEDYAYINLIK TIC. LTD. STI.
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: M. K. Unluçulmaz - Paktir Edebiyat: Faruk Kaya
Setty ve Paktir Edebiyat: M. K. Unluçulmaz
Redaksiyon: redaksiyon@izdergisi.com

www.ozdortegi.com
Adres: Topraklı Mah. Atiknaki Sok. Karahan Apt. No: 17 Kat: 2 D: 7 Şişli / İSTANBUL
Tel: (0212) 274 33 54 E-posta: iletisim@ozdortegi.com, Arslan.Rokhman.Tamara.Yay.ve.Ticarik.Hiz.
Tic. A.Ş. Balçısöğüt Mah. E. Çekirgen 2. Cad. Güzelyurt Şişli 32. Vlls No: 1 Arpa/22
Büyükdere/İSTANBUL Tel: (0212) 454 32 55
Görsel Tanıtım: Tanıtım Dağıtım Pazarlama A.Ş. İSSEK 1306-450X
Yayın: Her hafta yayın, çarşın, eğip ve karışık olarak. Her hafta haberler, "Yarınki, yarın ve diğer"
yayınları da içerir. Her hafta, basılı ve elektronik olarak yayınlanmaktadır.

200. Yıl Özel Baskısı

OSMANLICA-TÜRKÇE

REFİK
HALİD
KARAY

memleket hikoyeleri

ELÇİN BAŞKAYA

YAYINLARI

OSMANLICA-TÜRKÇE
memleket hikâyeleri
İLK BASKI 1919

”انسانلر يالكز كندى سعادتلرينى اييجه دويىمق ايچون يالكز باشقهلر ياك فلاكترلرينى آرار.“

“insanlar yalnız kendi saadetlerini iyice duymak için
yalnız başkalarının felaketlerini arar.”

"Memleket Yazıları" serisinin diğer kitapları:

Edebiyatı Öldüren Rejim

Pek İyi Hatırlarım

Doğuştan Kadıncıl

Bu Gazeteciler

Ağaç ve Ahlâk

Bir Denizden Bir Denize

Karga Bana Dedi ki: Mizah Yazıları

Cihangir Dalkavuşu Tarih

EllıYıl Önceki

Taklitten Âdete Gundelik Hayat

Sulhte Cimri Harpte Müsrif

MANDOLİN İNKILÂP 92. yıl Sayfa 6

[illegible]

inkilap.com

f // www.hugoboss.it/altera/

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

“
Seni
tanımadan
önce
ağaçların
çiçek açtığı
ve yaprak
döktüğü
mevsimleri
hep
kaçırırdım.”